

Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keudan oppilaskuntien organisointi

Kärnä, Erja

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keudan oppilaskuntien organisointi

Erja Kärnä
Palvelujen tuottamisen ja johtami-
sen koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2009

Erja Kärnä

Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keudan oppilaskuntien organisointi

Vuosi 2009 Sivumäärä 64

Tässä työssä tarkastellaan oppilaskuntatoimintaa ja sen organisoitumista Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keudassa. Työ sisältää oppilaskunnista tehtyjen tutkimusten analysointia ja yhteiskunnallisten velvoitteiden sekä tavoitteiden kartoituksen. Teoriaviitekehyksessä käsitellään hiukan myös peruskoulujen ja lukioiden oppilaskuntatoimintaa. Tämä siitä syystä, että se mitä tapahtuu ennen toiselle asteelle siirtymistä, on merkityksellistä toisella asteella oppilaskuntatoiminnan aktiivisuudessa. Työ sisältää Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet perustamiskokoukseen ja 1. yleiskokoukseen asti, jotka yhdistettiin samaan kokoukseen.

Oppilaskuntatoiminnan perustaminen Keudan kymmenen yksikön yhteiseksi foorumiksi oli opinnäytetyön tavoite. Oppilaskuntatoimintaa haluttiin vahvistaa, jotta se saadaan aktiivisemmaksi yksikkötasolla ja toisaalta saadaan opiskelijoiden ääni kuuluviin Keudan-tasoiseen kehittämiseen. Yhteiskuntamme kansalaisaktiivisuus ei ole kovin suurta ainakaan äänestysaktiivisuutta mitattaessa. Kansalaisvaikuttamisen näkökulma ja aktiivinen kansalainen on tämän työn tärkeitä johtolankoja. Laki ammatillisesta koulutuksesta velvoittaa koulutuksenjärjestäjiä oppilaskuntatoiminnan aktivoimiseen ja opiskelijoiden kuulemiseen heitä koskevissa päätöksissä. Selvitysten mukaan oppilaskuntatoiminta Suomessa on heikkoa. Tämä johtuu osittain jo 70-luvulla olleiden oppilaitosneuvostojen huonosta maineesta, joka johtui näiden puoluepoliittisesta sitoutumisesta.

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä on käytetty havainnointia ja toimintatutkimuksen ensimmäisiä vaiheita. Oppilaskunnan perustamisen onnistumisen kannalta havainnointi toimi erinomaisesti eri vaiheissa. Havainnointi on tuonut esille oppilaskuntatoiminnan haasteita monitasoisesti. Aineistona on käytetty olemassa olevia asiakirjoja (mm. vanhoja sääntöjä), kokousmuistioita, sähköposteja, valokuvia ja omia muistiinpanoja. Aineistoa kerättiin myös koulutuksissa tuotetuista ryhmätöiden tuotoksista. Varsinainen kenttäpäiväkirjan koostuu erilaisista muistilapuista, kalenterimerkinnöistä ja kokouksissa sekä koulutuksissa tehdyistä muistiinpanoista ja kalenterin reunamerkinnöistä.

Tutkimuksen tuloksena syntyi Keudan oppilaskunta Kuoma, johon kuuluvat kymmenen Keudan oppilaskunnan hallitusten jäsenet. Tutkimukseni osoittaa, että Keudassa opiskelijoilla on selkeästi itsellään halu vaikuttaa opiskeluun liittyvien asioiden päätöksiin. Kyse on vain mahdollisuuksien luomisesta ja asennekulttuurin muokkaamisesta, niin opiskelijoiden kuin ennen kaikkea opettajien osalta. Osa aktiivisista opiskelijoista ei ryhdy oppilaskuntatoimintaan opettajan asenteen vuoksi, sillä on helpompaa noudattaa opettajan tahtoa kuin tuoda esiin oma mielipide.

Asiasanat
aktiivinen kansalaisuus, kansalaisvaikuttaminen, koulujen kehittäminen, oppilaskunta, yhteisöllisyys

Erja Kärnä

The Organizing of Student Bodies in Keuda Vocational College

Year	2009	Pages	64
------	------	-------	----

This study examines the operation and organizing of student bodies in Keuda Vocational College. The study analyses the researches on student bodies and describes the societal obligations and objectives. The theoretical frame of reference also slightly discusses the operation of student bodies in elementary and high schools. This is due to the reason that in the activity of student body operation, the happenings on elementary and high school level can be seen relevant on the next level of education as well. The study contains the phases of the establishment of the student body of Keuda from the founding assembly to the first general assembly.

The objective of the study was to establish student body operations as a common forum for the ten units of Keuda. The desired goal was to strengthen the student body operations in order for it to be more active on unit level and on the other hand to make the voices of the students to be heard development taking place on Keuda level. The civil activity in our society is not very extensive, at least if the voting activity is measured. The main leads in this study were the perspective of civil influencing and active citizen. The organizers of education are obliged by the law of vocational education to activate the operation of student bodies and to hear the students on decisions regarding them. According to disquisitions the student body operation in Finland is weak. This is partially due to the poor reputation of the students' committees in the seventies. This reputation arose from the party-political commitment they had.

The methods used in this study were observation and the first phases of action research. The observation functioned excellently in different phases, considering the establishment of the student body. It brought out the challenges of the student body operation on multiple levels. The materials used were existing documents (old rules among others), assembly memos, emails, photographs and the notes of the researcher. Material was also gathered from outputs of group works produced in training. The actual field journal consists of different sorts of notes, calendar markings, and notes and marginal comments of calendar made in meetings and in training.

Kuoma, the student body of Keuda, was created as the result of the study. The members of the boards of the ten student bodies of Keuda all belong to Kuoma. The study shows that the students of Keuda clearly possess the desire to influence on decisions related to matters of studying. It is just about creating possibilities and shaping the attitudinal culture, on behalf of the students and above all, on behalf of the teachers. Part of the students does not go into student body operations because of the attitude of the teacher, as it is easier to obey the teacher's will than to bring out one's own opinion.

Key Words:

Active citizenship, civil influencing, developing of schools, student body, communality

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä - Keuda	8
3	Työn lähtökohdat	10
3.1	Työn tavoite, tarkoitus ja rajaus	11
3.2	Työn tausta ja yhteiskunnallinen konteksti	12
3.2.1	Yhdistystoiminta ja aktiivinen kansalaisuus	15
4	Tutkimusmenetelmä	16
4.1	Havainnointi	17
4.2	Toimintatutkimus	18
4.3	Tutkimusaineiston keruu ja tutkimuksen toteuttaminen	20
5	Oppilaskunta	20
5.1	Oppilaskunnan yhteiskunnallinen tausta	21
5.2	Oppilaskunnat peruskouluissa	22
5.3	Oppilaskunnat lukiossa	23
5.4	Oppilaskunnat ammattioppilaitoksissa	24
5.5	Oppilaskunnan mahdollisuudet yhteiskuntavaikuttamisen näkökulmasta	25
6	Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet	26
6.1.1	Lähtötilanteen kartoittaminen Keudassa	26
6.1.1.1	SWOT-analyysi	27
6.1.2	Yhteistyökumppaneiden kartoitus	30
6.1.2.1	Sakki ry	30
6.1.2.2	Osku ry.	30
6.1.2.3	Saku ry.	31
6.1.3	Toiminnan velvoitteiden ja tavoitteiden kartoittaminen	31
6.1.4	Toimintasuunnitelman laatiminen	31
6.1.5	Organisoinnin vaihtoehtojen kartoitus	32
6.1.6	Koulutus- ja suunnittelutilaisuudet	33
6.1.7	Sääntöjen luonti ja perustamiskokouksen suunnittelu	34
6.1.8	Perustamiskokous ja sääntöjen hyväksyminen	37
7	Tutkimuksen tulokset	40
7.1	Oppilaskuntatoiminnan haasteita	40
7.2	Perustamisvaiheen aiheuttamaa aktivoitumista	41
7.3	Oppilaskunnista vastaavien henkilöiden kokemuksia	42
7.4	Vaikuttamisen aste	42

7.5	Yhteistyökumppanit ja vaikuttamisen laajuus	43
8	Johtopäätökset	44
	Lähteet	47
	Kuvat.....	50
	Kuviot.....	51
	Liitteet	52

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus selvittää, havainnoinnin keinoin ja toimintatutkimuksen ensimmäisiä vaiheita apuna käyttäen, kuinka laajalla alueella toimivan kuntayhtymän yhteinen oppilaskunta muodostetaan eri vaiheiden kautta. Tässä työssä kuvaan kronologisessa järjestyksessä eri toiminnat ja tapahtumat oppilaskunnan perustamisen vaiheista perustamiskokoukseen ja 1. yleiskokoukseen asti, jotka yhdistettiin samaan kokoukseen. Oppilaskunnan varsinaista toimintaa en pääse tässä työssä käsittelemään, sillä oppilaskunta ei ehdi työni valmistuttua vielä aktivoimaan toimimaansa. Liitteistä löytyy mm. koulutusten ohjelmat ja oppilaskunnan säännöt.

Lähtökohtana tälle työlle on ollut Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän (KEUDA) tavoite saada oppilaskuntatoiminta aktiiviseksi. Jo vuonna 1998 laissa säädettiin (Laki ammatillisesta koulutuksesta, 21.8.1998/630), että opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus kertoa mielipiteensä ennen opintoihin tai heidän asemaansa olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä. Tuossa laissa myös säädetään, että oppilaskunta tulee olla jokaisessa ammattioppilaitoksessa. Tätä lakia ei vuosittain ole kaikissa Keudan yksiköissä noudatettu.

Oppilaskuntatoiminnan kehittäminen ja aktivointi on äärettömän mielenkiintoista. Toiminnan kehittämisessä saa olla nuorten kanssa tekemisissä ja voi vaikuttaa heidän tulevaisuuden aktiivisuuden tasoon kansalaisvaikuttamisen näkökulmasta. Nuorten yhteiskunnallinen kiinnostus ja aktiivisuus mm. poliittista päätöksentekoa ajatellen ovat olleet kuumana perunana jo pitkään lehdistössä ja poliittisessa keskustelussa. Vaalien alla asia nousee aina uudestaan esille. Kyseessä onkin sykleittäin pinnalla oleva asia.

Hypoteesina tässä opinnäytetyössä on, että vaikeuksia tuottaa opiskelijoiden saanti kokoon ja aktivointi oppilaskunnan perustamiseen. Työ rajautuu oppilaskunnan perustamiseen, eikä työ sisällä enää oppilaskunnan varsinaista toiminnan aloitusta. Tästä johtuen varsinaisen tutkimusmenetelmänä käytän havainnointia ja toimintatutkimuksen ensimmäisiä vaiheita apuna, sillä toimintatutkimus ei menetelmänä saavuta koko sykliä, vaan jää vajavaiseksi. Havaintojen työn edetessä koulutuksista, kokouksista sekä yleisestä asennoitumisesta oppilaskuntatoimintaa kohtaan Keudassa. Havaintojani vertailen teoriapohjana oleviin tutkimuksiin.

2 Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä - Keuda

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä eli Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keuda on alueellaan tunnettu ja haluttu koulutuksen asiantuntija ja yhteistyökumppani sekä vahva työelämän kehittäjä. Keudan kymmenessä koulutusyksikössä ja oppisopimuskeskuksessa opiskelee yli 5000 opiskelijaa. Koulutustarjonta on käytännönläheinen ja se kattaa kaikki koulutusalat. Keuda on kuntayhtymä, jonka omistavat Järvenpään ja Keravan kaupungit sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Sipoon ja Tuusulan kunnat. Alueella asuu 190 000 asukasta. Keudassa työskentelee n. 460 työntekijää ja liikevaihto vuonna 2006 oli 35,7 miljoonaa euroa. Keudan vision keskeinen osa on lupaus "Taitavana työelämään" (Training True Professionals). Keuda tarjoaa nuorille, aikuisille ja elinkeinoelämälle työelämälähtöistä koulutusta sekä kehittämispalveluita seutukunnan menestykseksi. (Heikkilä H. 2007.)

Kuvio 1. Keudan organisaatio (Keuda)

Keudan organisaatiokaaviossa (Kuvio 1.) (Keuda) on lähtökohtana opiskelijat tärkeimpänä asiakkaana ylhäällä ja omistajakunnat alimmaisena. Keuda on jaettu kuuteen tulosalueeseen Keuda Järvenpää, Keuda Kerava, Keuda Mäntsälä, Keuda Nurmijärvi, Keuda Tuusula ja Oppisopimuskeskus. Tulosalueilla on eri määrä toiminnallisia yksiköitä. Puhutaan kymmenestä yksiköstä ja oppisopimuskeskuksesta. Tässä työssä käytän Keudan yksiköistä seuraavia lyhenteitä:

JäSi	= Keuda Järvenpää Sibeliksenväylä
JäWä	= Keuda Järvenpää Wärtsiläkatu
KeSa	= Keuda Kerava Sarviniitynkatu
KeKe	= Keuda Kerava Keskikatu
KeSi	= Keuda Kerava Sipoo
MäLu	= Keuda Mäntsälä Lukkarinpolku
MäSa	= Keuda Mäntsälä Saaren kartano
NuLo	= Keuda Nurmijärvi Lopentie
PuKi	= Keuda Tuusula Kirkkotie
TuPHa	= Keuda Tuusula Pekka Halosen akatemia

Kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto. Kuntayhtymällä on yhtymähallitus, joka voi tarvittaessa asettaa toimialakohtaisia johtokuntia määräajaksi tai tiettyä tehtävää varten. Yhtymävaltuustoon valitsevat Järvenpään ja Keravan kaupungit sekä Tuusulan kunta kukin neljä edustajaa, Mäntsälän ja Nurmijärven kunnat kukin kolme, Sipoon kunta kaksi ja Pornaisten kunta yhden jäsenen. Yhtymähallituksessa on 9 jäsentä. Yhtymävaltuusto nimeää valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. (Keuda 2007.)

Yhtymävaltuusto hyväksyy kuntayhtymän hallinto-, ja virkasäännön, vuotuisen talousarvion, tilinpäätöksen ja määräajoin kuntayhtymän kehittämissuunnitelman, päättää vastuuvapauden myöntämisestä, päättää virkojen perustamisesta sekä valitsee yhtymähallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kuntayhtymän tilintarkastajat. Muilta osin kuntayhtymän päättäjävaltaa käyttää yhtymähallitus sekä kuntayhtymän hallintosäännössä määritellyissä tapauksissa kuntayhtymän johtaja, talousjohtaja sekä tulosalueiden esimiehet. (Keuda 2007.)

Yhtymähallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset, mikäli ne koskevat koko kuntayhtymää tai merkitsevät sitoutumista talousarviovuotta pitempiaikaisiin taloudellisiin velvoitteisiin. Muussa tapauksessa yhtä oppilaitosta tai toimialaa koskevat sopimukset tekee yhtymävaltuuston määrittelemän tulosalueen esimies eli rehtori. Kuntayhtymän nimen kirjoittavat yhdessä kuntayhtymän johtaja ja talousjohtaja. Yhtä oppilaitosta tai toimialaa koskevissa asioissa yhtymävaltuuston määrittelemän tulosalueen esimiehellä on itsenäinen nimenkirjoitusoikeus. (Keuda 2007.)

Arvostamme ammattitaitoa
 Sitoudumme asiakaslähtöisyyteen
 Toimimme vastuullisesti
 Uudustumme yhteistyössä

Kuvio 2 Keudan arvot (Heikkilä 2008)

Keudassa arvostetaan ammattitaitoa ja koulutetaan ammattitaitoisia osaajia (Kuvio 2). Laadukkaan toiminnan ja jatkuvan oppimisen kautta työelämä saa Keudalta tarpeisiinsa ammattitaitoisia osaajia. Keudan vahva sitoutuminen asiakaslähtöisyyteen kehittää opiskelijoiden ja työelämän osaamista tavoitteellisesti, tuloksellisesti ja luotettavasti. Palvelujen suunnittelu ja toteutus tapahtuu vuorovaikutuksessa asiakkaiden kanssa. Tavoitteena Keudan toiminnassa on avoimuus, luotettavuus ja oikeudenmukaisuus. Henkilökunta ja opiskelijat kunnioittavat itseään, toisiaan, työtään ja ympäristöä. Keudassa huolehditaan kaikista ja pidetään kiinni yhteisesti sovituista asioista. Vastuullisuus näkyy nimenomaan edellä luetellussa asioissa. Toiminnan kehittämistä Keudassa tehdään yhteistyössä henkilöstön, opiskelijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintatapojen uudistaminen tapahtuu ennakoimalla tulevaisuutta ja tekemällä yhteistyötä kansallisissa sekä kansainvälisissä verkostoissa. (Heikkilä 2008.)

3 Työn lähtökohdat

Lähtökohtana tälle työlle on ollut Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän tavoite saada oppilaskuntatoiminta aktiiviseksi. Keudan eri yksiköiden oppilaskuntien toiminnan aktiivisuus on ollut hyvin vaihtelevaa. Jo vuonna 1998 laissa säädettiin (Laki ammatillisesta koulutuksesta, 21.8.1998/630), että opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus kertoa mielipiteensä ennen opintoihin tai heidän asemaansa olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä. Tuossa laissa myös säädetään, että oppilaskunta tulee olla jokaisessa ammattioppilaitoksessa. Tätä lakia ei vuosittain ole kaikissa Keudan yksiköissä noudatettu. Ongelmana on ollut mm. aktiivisten opiskelijoiden löytäminen oppilaskuntatoimintaan ja henkilöstön asenne, joka näkyy pitkin matkaa tämän työn eri vaiheissa. Yhtenä houkuttimena oppilaskunnan perustamiselle voisi pitää mm. sitä, että nuorten ammattiosaamisen näyttötoimikunnissa tulee olla opiskelijoiden edustus. Demokraattisesti kaikkia tyydyttävää edustusta on vaikea saada, ellei ole toimivaa yhteistä oppilaskuntaa.

Ammatillisen koulutuksen laadun parantaminen on keskeinen painopiste niin Suomessa kuin Euroopassakin. Opetushallitus on tehnyt laadunhallintasuosituksen valmistelutyötä yhteistyössä ammatillisen koulutuksen järjestäjien, työ- ja elinkeinoelämän sekä opiskelijoiden kanssa. Laadunhallintasuositus tarjoaa puitteet laadunhallinnan pitkäjänteiselle kehittämiselle ammatillisessa koulutuksessa. Suosituksen avulla kannustetaan toimijoita kokemusten vaihtoon, hyvien käytäntöjen tunnistamiseen ja hyödyntämiseen sekä toisilta oppimiseen. Seuraavassa ote ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuosituksesta (2008, 5, 6, 14):

”Koulutuksen järjestäjä ottaa huomioon erilaisten asiakasryhmien tarpeet ja odotukset kokonaisuutena toteuttaessaan koulutus- ja kehittämispalveluita. Koulutuksenjärjestäjä

- kehittää toimintatapoja, joilla yritykset ja muut työpaikat, opiskelijat ja muut sidosryhmät voivat osallistua aktiivisesti toimintaan ja sen kehittämiseen.

- kehittää toimintatapoja, joilla huolehditaan opiskelijoiden hyvinvoinnista ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä.
- edistää opiskelijoiden näkemysten esille tuloa luomalla opiskelijoille mahdollisuuksia osallistua koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä tukemalla opiskelijoiden yhteistoimintaa (esim. oppilaskuntatoimintaa)."

Keudassa osallistutaan kuluvana vuonna Opetushallituksen ja Opetusministeriön järjestämään valtakunnalliseen ammatillisen koulutuksen laatupalkinto-kilpailuun, johon voivat osallistua kaikki ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Tähän kilpailuun Keudassa on osallistuttu jo keran aikaisemmin, muutama vuosi sitten. Tosin tällöin palkintoa ei tullut ja yksi kehittämisen kohde oli tuolloin toimintojen yhtenäistäminen. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä sai vuonna 2008 laatupalkinnon ja yhtenä mainintana sen saamisen yhteydessä Opetusministeriö (2008) mainitsi että, opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia ja opiskelijoiden välistä yhteistoimintaa on edistetty muun muassa perustamalla maakunnallinen opiskelijakunta. Yhtenä houkuttimena Keudalla on ollut myös Keudan yhteisen oppilaskunnan perustaminen laadunhallinnan edistämiseksi ja sitä kautta laatupalkinnon saamiseksi. Oppilaskuntatoiminta on osa laatujärjestelmää ja sitä kautta se on tullut myös tärkeäksi osaksi johdon intressejä (Manninen J. 2008, 95). Keudan tahtotila on kuitenkin noudattaa laadunhallintasuosituksia parhaansa mukaan.

Laadunhallinta suosituksia on käytetty pohjana myös Keudan strategiatyössä ja sitä kautta Keudan yhtenä strategisena päämääränä on, että takaamme opiskelijoille ammattitaidon ja tuemme heidän sijoittumistaan jatko-opintoihin ja työelämään. Yhdeksi avaintavoitteeksi, tämän päämäärän saavuttamiseksi, on kirjattu Keudan yhteisen oppilaskuntatoiminnan käynnistäminen. Myös Keudan pedagogisen kehittämisen yhtenä painopisteenä on, että opiskelijoiden osallistumista toiminnan kehittämiseen ja arviointiin lisätään merkittävästi (Manninen A. 2008). Tämä tarkoittaa mm. oppilaskuntatoiminnan käynnistymistä ja sen aktiivisen toiminnan tukemista. Tätä kautta opiskelijoille luodaan käytännön mahdollisuuksia osallistua opetussuunnitelmien uudistamiseen sekä toiminnan kehittämiseen myös Keuda-tasolla ei vain yksiköissä.

3.1 Työn tavoite, tarkoitus ja rajaus

Tämän opinnäytetyön toiminnallisena tavoitteena on perustaa Keudan yhteinen oppilaskunta. Oppilaskunnan perustamisen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille entistä parempi mahdollisuus vaikuttaa Keudan toimintaan. Tällä hetkellä toimivat yksiköiden oppilaskunnat vaikuttavat vaihtelevasti yksiköiden toimintaan ja kehittämiseen, oppilaskunnan aktiivisuuden tasosta riippuen. Nyt perustettava oppilaskunta vahvistaa Keuda-tasoisten asioiden vaikuttamismahdollisuuksia. Yhteisen oppilaskunnan kautta on tavoitteena aktivoida oppilaskuntatoimintaa ja

parantaa yksiköiden omien oppilaskuntien välistä yhteistyötä ja ideoiden vaihtoa. Keudan tarkoituksena on noudattaa lakia ammatillisesta koulutuksesta, Opetusministeriön ja Opetushallituksen ohjeet ja määräykset ovat myös Keudan intresseissä. Yhteiskunta velvoittaa ja tuo tavoitteita. Tavoitteet konkretisoituvat paikallistasoille mentäessä.

Tämä työ käsittää oppilaskunnista tehtyjen tutkimusten analysointia ja yhteiskunnallisten veloitteiden sekä tavoitteiden kartoituksen. Teoriaviitekehyksessä käsitellen hiukan myös peruskoulujen ja lukioiden oppilaskuntatoimintaa. Tämä siitä syystä, että se mitä tapahtuu ennen toiselle asteelle siirtymistä, on merkityksellistä toisella asteella oppilaskuntatoiminnan aktiivisuudessa. Yhdistystoiminnan osuus nousee työssä myös merkittäväksi. Oppilaskunnat ovat useimmiten rekisteröityjä yhdistyksiä. Yhdistystoiminnalla on Suomessa huomattava asema kansalaisvaikuttamisenkin näkökulmasta ja siksi koin tärkeänä tuoda sen selkeästi tässä työssä esille.

Opinnäytetyössäni käsitellen Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet perustamiskokoukseen ja 1. yleiskokoukseen asti, jotka yhdistettiin samaan kokoukseen. Oppilaskunnan varsinaista toimintaa en pääse tässä työssä käsittelemään, sillä oppilaskunta ei ehdi työni valmistuttua vielä aktivoimaan toimimaansa.

3.2 Työn tausta ja yhteiskunnallinen konteksti

Huoli lasten ja nuorten vähäisestä yhteiskunnallisesta osallistumisesta ja demokratian tulevaisuudesta antaa pontta lisätä lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia. Uudistetut koulutusta koskevat lait ja asetukset sekä opetussuunnitelmien perusteet ovatkin tukemassa näitä mahdollisuuksia. Asenteet ja valmiudet, jotka kohdistuvat kansalaistoimintaan ovat suomalaisilla kansainvälisissä vertailuissa heikkoja. Kansalaiskasvatus on tärkeä osa aktiivisen kansalaisuuden virittämistä ja hyvä keino kansalaisuuden tasa-arvoisuuden vahvistamisessa. Tulisi kiinnittää huomio opettajankoulutuksen sisältöihin, osallistuvaan/osallistavaan koulukulttuuriin ja oppilaskuntatoimintaan. Näissä kansalais- ja demokratiakasvatuksen perinne on monelta osin katkennut tai heikentynyt. (Harju 2007, 1.) Valtioneuvoston kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma vuodelta 2003-2007 korostaa kansalaiskasvatuksessa ja demokratiassa tarvittavien valmiuksien kehittämistä. Tavoitteena on saada Suomi Euroopan parhaiden maiden joukkoon kansalaisvaikuttamisen osalta. Lasten ja nuorten osallistuminen on tarkoitus kytkeä kiinteäksi osaksi oppilaitosten toimintakulttuuriin. (Niemelä 2005; Suutarinen 2006, 5.)

Suomalaiset nuoret kokevat vaikutusmahdollisuutensa koulussa vähäisiksi kansainvälisessä vertailussa. Pohjoismaalaisiin nuoriin verrattuna nuoret ovat Suomessa ottaneet osaa oppilaskuntien ja muiden koulun hallintoelinten toimintaan huomattavasti vähemmän. Tietävät ja taitavat suomalaisnuoret ovat joidenkin arvioiden mukaan omaksuneet yhteiskunnallisen toi-

minnan ja vaikuttamisen osalta ns. syrjäytyneiden asenteet. Yhteiskunnallisesti suuntautuneet kouluissa toimivat ryhmät antavat nuorille mahdollisuuden reflektoida kokemuksia ja keskustella niistä. Tämä on merkityksellistä koulun ja luokan ilmapiirin kehittymiselle sekä toisten auttamiseen yhteiskunnassa laajemmin. (Harju 2007, 2.) Ennen kaikkea nuoret ja lyhyen koulutuksen saaneet tarvitsevat enemmän kansalaistoimintaan ja -vaikuttamiseen sosiaalisia osallistumisen mahdollisuuksia. Suomessa ei ole viime vuosikymmeninä seurattu demokratian ja sen edellytysten kehitystä, joka on puolestaan aiheuttanut ongelmien syntymisen. Suomessa ei ole myöskään toteutettu demokratiapolitiikkaa samalla tavalla kuin useissa muissa maissa, erityisesti Pohjoismaissa. (Harju 2007, 5; Niemelä 2005.)

Nuorten perustarpeisiin ei kuulu osallistumisen ja osallisuuden oikeus, eivätkä nuoret pidä niitä tärkeinä keskuudessaan, sillä siihen ei ole totuttu. Edellytykset osallistumiseen pitää luoda, sillä demokratia täytyy oppia, se ei ole synnynnäinen taito. Osallistuminen opitaan osallistumalla ja kyky toimia aktiivisena kansalaisena ei synny itsestään. Demokraattinen yhteiskunta on oppiva yhteiskunta. Sen tehtävänä on huolehtia oppimisesta, joka puolestaan auttaa ylläpitämään demokratiaa. (Nousiainen & Piekkari 2005, 7; Niemelä 2005.). Mannisen (2008, 15) mukaan taas nuorilla näyttäisi olevan tarve vaikuttaa toimintaympäristöönsä ja sen kulttuuriin, mutta vanhat toimintamallit ja opettajien asenteet eivät anna tähän mahdollisuutta. Tämän päivän nuoret ovat saaneet mallit vanhemmiltaan, joiden lapsuudessa kansalaisvaikuttaminen koettiin usein negatiivisena poliittisena "äykkärintinä". Nykyään pelätään enemmän erilaisia mm. nuorten aiheuttamia mellakoita ja muita mielipiteen ilmauksia. Aikanaan tunnetuiksi tulivat ns. "kettutyöt" oman mielipiteensä esille nostosta. Tämän päivän surullisimmat esimerkit löytyvät Jokelan ja Kauhajoen koulusurmista.

Nousiainen ja Piekkarin (2005, 8) mukaan koulun toimintakulttuurin olennainen osa ovat aikuisten ja opiskelijoiden väliset vuorovaikutussuhteet. Nämä suhteet edistävät koulun perustehtävää - kasvamista ja oppimista. Tärkeä osa koulumme demokraattista toimintakulttuuria on oppilaskuntatoiminta. Ennen kuin oppilaskunta voi aktivoitua, tulee luokkien/ryhmien, opettajien ja oppilaskunnan hallituksen välisen vuorovaikutuksen toimia. (Nousiainen & Piekkari 2005, 8.) Tämä vaatii asennemuokkausta kaikissa osapuolissa. Usein opettajien asenteet ovat, joskus ehkä oikeutetustikin, kielteisiä opiskelijoiden osallistuessa mm. oppilaskuntatoimintaan. Opettajat kokevat opiskelijan poissaolojen tunneilta, oppilaskunnan asioiden hoidon johdosta, heikentävän heidän opintojen etenemistä. Tällöin ei myöskään mietitä, mitä opiskelija oppii yhteisiä asioita hoitaessaan ja vaikuttaessaan mm. oppilaitoksen toimintaan. Tämä sama asia ilmeni Mannisen (2008, 27, 29, 71) tekemässä tutkimuksessa opettajien asenteesta. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007-2012 (Sarkomaa 2007, 49) mainitaan, että koko koulutusjärjestelmän on tuettava ihmisten kykyä toimia aktiivisina kansalaisina demokraattisessa yhteiskunnassa. Toivotaan, että opettajien koulutustilaisuuksissa kiinnitetään asiaan huomiota.

Kuvio 3. Aktiivisen kansalaisuuden nelikenttä. (Nousiainen & Piekkari 2005, 9)

Nousiaisen ja Piekkarin (2005, 9) mukaan aktiivista kansalaisuutta voidaan kuvata nelikenttänä (Kuvio 3.) : identiteetti, osallistumisen lisääminen, kohtaamisen mahdollistaminen ja aito välittäminen itsestä, toisista ihmisistä ja omasta yhteisöstä. Tämän avulla käsite konkretisoi ihmistä lähellä olevaksi aisaksi. Kyse on siis vain ihmisen kokoisesta asiasta, ei sen vaikeammasta, kuten ystäväni minulle joskus sanoi mielestäni vaikean asian edessä ollessani.

Identiteetti on Nousiaisen ja Piekkarin (2005, 8) mukaan kansalaisuuden perusta, joka antaa viitekehyksen hahmottaa oma paikkansa yhteisössä ja yhteiskunnassa. Moniarvoisessa yhteiskunnassamme oman identiteetin löytyminen ei aina ole yksinkertaista, mutta se on kuitenkin aktiivisen kansalaisuuden ydin.

Haluttaessa tukea aktiivisen kansalaisuuden toteutumista tulee Nousiaisen ja Piekkarin (2005, 9) mukaan vahvistaa tahtoa ja motivaatiota **osallistumiseen**. Jotta motivaatio ja tahto voisi syntyä, tulee luoda osallistumisen mahdollisuuksia, kuten oppilaskuntia, nuorisovaltuustoja, lasten- ja nuorten parlamentteja jne. Aktiiviseksi kansalaiseksi kasvaminen vaatii aktiivista lapsuutta ja nuoruutta sekä hedelmällisen kasvualustan. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, jos me aikuiset emme anna sille mahdollisuutta ja mallia. Nuoret tarvitsevat selkeät turvalliset rajat ja aktivoivan ympäristön, jotta heistä voisi kasvaa aktiivisia kansalaisia. Hyvänä esimerkkinä toimii partioharrastus. Partio toiminta on nuorten vastuulla monessa lippukunnassa ja siinä vastuu lisääntyy iän karttuessa, aikuiset ovat taustatukena ja turvana.

Tärkein elementti aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamisessa on toisen **kohtaaminen**, ovat Nousiainen ja Piekkari (2005, 9) todenneet. Kansalaisjärjestöt ja erilaiset epäviralliset sosiaaliset yhteisöt ovat tärkeitä kohtaamisen mahdollistajia. Kohtaaminen rikastuttaa, ravitsee ja virkistää silloin kun yhteisön ilmapiiri on otollinen ja terve.

Välittämisen kehä lähtee laajenemaan itsestä läheisiin, lähiyhteisöihin, koko yhteiskuntaan ja jopa globaalille tasolle. Välittämisen filosofia vahvistaa oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvoisuuden näkökulmaa sekä tuo tietoisuuteen empaattisuuden, humanisuuden ja sosiaalisuuden vastuun. (Nousiainen & Piekkari 2005, 9.) Välittävä kulttuuri kasvu ympäristönä antaa lapselle välittävän nuoruuden ja aikuisuuden.

3.2.1 Yhdistystoiminta ja aktiivinen kansalaisuus

Eurooppalaisessa vertailussa Niemelän (2005) mukaan Suomessa on kohtuullisesti järjestötoimintaa. Tästä kiitos kuuluu Suomen perustuslaille (13§) johon on kirjattu, että

”Jokaisella on yhdistymisvapaus. Yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi.” (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731)

Maassamme on tällä hetkellä noin 127.000 yhdistysrekisteriin merkittyä rekisteröityä yhdistystä (Patentti- ja rekisterihallitus 2008). Tämän lisäksi on suuri määrä rekisteröimättömiä yhdistyksiä. Kaikki Suomessa asuvat voivat vapaasti perustaa yhdistyksiä ja ihmisillä on oikeus pyrkiä jäseneksi yhdistykseen, olla kuulumatta yhdistykseen ja erota yhdistyksestä. Yhdistyksen perustamiseen ja kokoontumiseen ei tarvita viranomaisen lupaa.

Yhdistyksellä tarkoitetaan vähintään kolmen henkilön järjestäytymistä yhdistykseksi, jonka tehtävänä on yhteisen tarkoituksen toteuttaminen. Yhdistyksen jäseniä voivat olla 15 vuotta täyttäneet yksityishenkilöt tai yhteisöt. Yhdistyksen järjestäytyminen tarkoittaa yhdistyksen organisointia ja sen toiminnan tarkoituksen määrittelyä. Tarkoitus käsittää tavoitteen, jonka hyväksi yhdistys toimii. (SLU.fi 2007.) Yhdistys laissa (26.5.1989/1503) määritellään, että yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Tämä tarkoitus ei kuitenkaan saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen. Yhdistys voi olla rekisteröity tai rekisteröimätön. Yhdistyksen tulisi kuitenkin olla rekisteröity silloin kun se kerää jäsenmaksua tai sillä on muuta rahaliikennettä toimintansa ylläpitämiseksi. Tätä suositellaan siksi, että rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen velvoitteis-

ta. Yhdistystoiminnan periaatteet sopivat hyvin mm. oppilaskuntatoimintaan. Oppilaskunnat usein rekisteröityvät yhdistyksiksi jo raha-asioiden hoidon vuoksi.

Yhdistystoiminnan vaikutus aktiiviseen kansalaisuuteen Suomessa on merkittävä jo suuren ja monipuolisen yhdistystoiminnan vuoksi (Niemelä 2005). Toiminta on usein jäsenistön keskuudessa tapahtuvaa toimintaa ja sitä kautta vaikuttaa tämän joukon hyvinvointiin. Kuitenkin usein vaikuttavuusalueena on koko kylä tai kaupunki tai jopa laajempikin ympäristö. Monet yhdistykset tuottavat sellaisia palveluita, joita muuten jouduttaisiin tuottamaan verovaroin. Usein yhdistykset keräävät myös erilaisia adresseja oman asiansa eteenpäin viemiseksi. Yhdistyksillä saattaa olla hyvin paljon vaikutusvaltaa alueillaan, varsinkin jos jäsenistön määrä on suuri.

Tilastokeskuksen laatiman vapaa-aikatutkimuksen (Tilastokeskus 2005) mukaan yhä suurempi osa 15–19-vuotiaista suomalaisista on osallistunut johonkin yhdistystoimintaan. Nuorten järjestökiinnitystutkimuksessa vuodelta 2002 todetaan, että nuorten aktiivisuus on suurempaa kuin väestössä keskimäärin, mutta se keskittyy enemmän urheiluseurojen ja liikuntakerhojen kuin esimerkiksi poliittisten opiskelija- tai nuorisojärjestöjen ja muiden opiskelijajärjestöjen toimintaan (Karpela 2004). Vaikka yhdistystoiminta onkin Suomessa vakaata, niin sisäiset painopisteet muuttuvat yhteiskunnallisesta toiminnasta harrastusluonteiseksi (Niemelä 2005).

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmassa todetaan, että monet kansalaisoppimisen, -toiminnan ja -vaikuttamisen mittarit ovat 2000-luvun alussa olleet yleisesti heikompia kuin muissa Pohjoismaissa. Osallistuminen järjestötoimintaan on ollut keskiarvoa vähäisempää. Poliitiikkaohjelman mukaan Suomi ei kansalaisvaikuttamisen osalta kuulu Euroopan parhaisiin demokratioihin. Kansalaisvaikuttamisen lisääminen onkin ajankohtainen haaste suomalaisessa yhteiskunnassa, sillä se ei riittävästi kiinnosta ihmisiä kaiken muun toiminnan ohella. Suomalaisen elämä on painottunut tehokkuuden ja innovatiivisuuden vaikutuksiin. Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja demokratian korostaminen tuo tasapainoa arkielämään. (Pääministeri Matti Vanhasen hallitus 2006, 58.)

4 Tutkimusmenetelmä

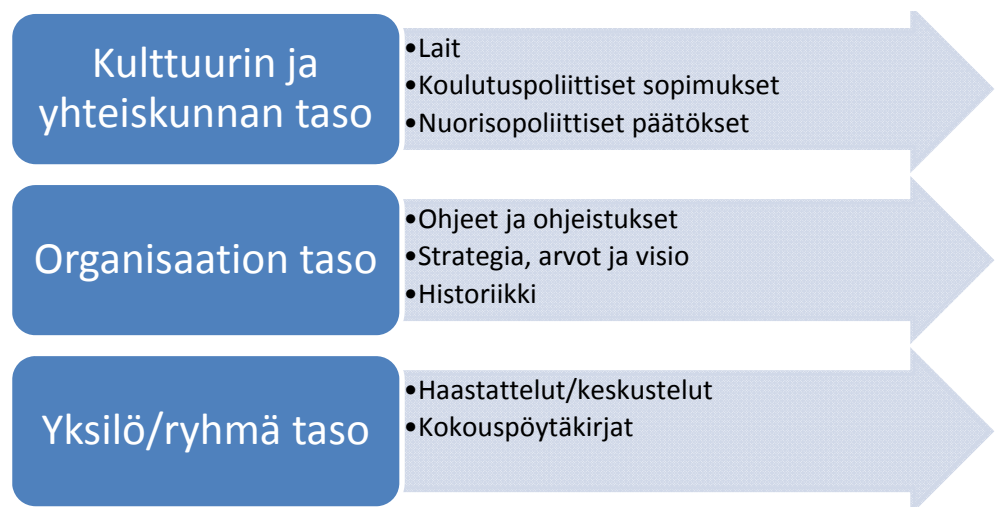
Tutkimusmenetelmät jaetaan kvantitatiiviseen (määrällinen) ja kvalitatiiviseen (laadullinen) tutkimukseen. Valintani kvalitatiivisesta tutkimuksesta oli selkeä, sillä tutkimukseni kohteena ovat ihmiset ja heidän toiminta tai toiminnan kehittäminen. Tällöin kvantitatiivinen tutkimus voisi antaa tukea ja vahvistusta kvalitatiiviselle menetelmälle, mutta tässä tutkimuksessa pysyn laadullisissa menetelmissä.

Osallistuvuus on keskeisellä sijalla kvalitatiivisessa tutkimuksessa, joka ei kuitenkaan ole ehdoton edellytys. Otannassa keskitytään varsin pieneen määrään ja näitä pyritään analysimaan mahdollisimman perusteellisesti. Aineistolähtöinen analyysi kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tarpeen silloin, kun tarvitaan perustietoa jonkin tietyn ilmiön olemuksesta. (Eskola & Suoranta 2001, 18-19.) Omassa tutkimuksessani tämä tarkoittaa oppilaskunnan toiminnan perusolemuksen selvittämistä ja vertaamista muiden kuntayhtymien ja pohjoismaiden oppilaskuntatoimintaan.

4.1 Havainnointi

Havainnointia voi toteuttaa niin kvalitatiivisessa kuin kvantitatiivisessakin tutkimuksessa. Havainnointi on aineistonkeruutapa, jossa tutkija voi osallistua tutkimansa yhteisön toimintaan. Tutkimushavaintoja voidaan tehdä teksteistä, tilanteista, tapahtumista, esineistä, ihmisen puheesta tai käyttäytymisestä, kuten eleistä, ilmeistä, asennoista, liikehdinnästä. Eskola ja Suoranta (2001, 117) suosittavat tarkasti miettimään mitä tietoa kannattaa itse lähteä kentälle keräämään, usein pärjää jo olemassa olevilla dokumenteilla ja muulla aineistolla. Tällöin säästyvän ajan voi hyödyntää tulkintoihin ja analyyseihin. Uusitalon mielestä tieteellinen havainnointi on tarkkailua, eikä se ole pelkästään näkemistä (Hirsjärvi; Remes; & Sarjavaara 2004, 201). Havainnointi on Hirsjärven ym. (2004, 202) mukaan hyvä menetelmä esim. vuorovaikutustilanteiden tutkimuksissa sekä tilanteissa, joita on vaikea ennakoida tai ne ovat nopeasti muuttuvia.

Laadullisessa tutkimuksessa kerätään aineistoa mm. haastatteleamalla tutkimuskohteen jäseniä ja keräämällä selostuksia, joiden avulla voidaan kuvata tutkimuskohteen jäsenten käytöstapoja, arkielämän tilanteita tai erikoistilanteita. (Vilka 2006, 23.) Tutkijan olisikin hyvä kerätä aineistoa useammalla tasolla, joilla voidaan taas varmistaa varsinaiset havainnot (Kuvio 4.).

Kuvio 4. Esimerkki tutkimuskohteen eri tasoista Vilkan (2006, 25) mukaan, muokaten ko. tutkimukseen sopivaksi.

Havainnoinnista voidaan kertoa tai jättää kertomatta tutkittaville, tällöin on aina muistettava myös toiminnan eettisyys (Eskola & Suoranta 2001, 99). Eskolan ja Suorannan (2001, 100) mukaan voidaan puhua neljästä osallistumisen asteesta havainnointia suoritettaessa:

1. havainnointi ilman osallistumista
 - Tapahtumien ja ihmisten tarkkailu ulkopuolisena tarkkailijana "Kärpäsenä katossa"
 - Ei vaikuta havainnoitavien toimintaan ja käyttäytymiseen
2. osallistuva havainnointi
 - Tutkija osallistuu toimintaan
 - Ei varsinainen osa toimintaa, osallistuu siihen yhdessä muiden kanssa ulkopuolisena henkilönä
3. osallistava havainnointi
 - Tutkijan väliintulo aiheuttaa reaktion havainnoitavassa kohteessa
4. piilohavainnointi.
 - Havainnoinnin kohde ei ole tietoinen havainnoijasta
 - Erityisesti arkaluontoiset tai intiimit tilanteet

Katson tämän hankkeen sisältävän niin osallistuvaa kuin osallistavaakin havainnointia, jotka ovat mielestäni toisissaan niin limittäin, että ne ovat vaikeasti toisistaan erotettavissa. Olen itse osallisena toiminnassa niin kauan kunnes yhteinen oppilaskunta pyöri itsenäisesti, ja sen jälkeenkin minulla on oikeus osallistua ko. oppilaskunnan kokouksiin ilman äänivaltaa. Oppilaskunnan hallituksen kokouksissa on tarkoitukseni olla mukana jatkossakin, toiminnan jatkumien kannalta se on mielestäni merkityksellistä.

4.2 Toimintatutkimus

Ihmisen elämään ja oppimiseen kytkeytyvässä toimintatutkimuksessa on kyse tavasta lähestyä tutkimuskohdetta, ei niinkään määrätystä tutkimusmenetelmästä. Toimintatutkimusta on käytetty monilla tieteenaloilla ihmisen ja yhteiskunnan tutkimuksessa. Erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen tutkimus on hyötynyt tästä tavasta lähestyä tutkimuskohdetta. (Heikkinen; Huttunen & Moilanen 1999, 14.)

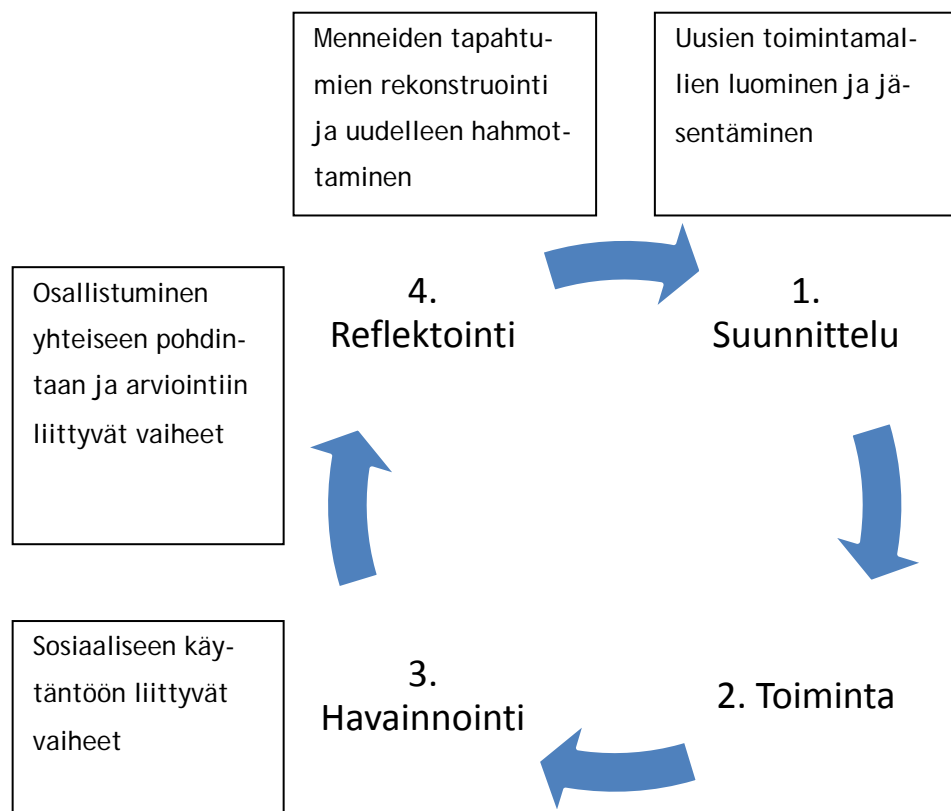
Toimintatutkimukselle on tyypillistä toiminnan ja tutkinnan samanaikaisuus sekä välittömän ja käytännöllisen hyödyn saavuttaminen. Päämääränä tutkimisen lisäksi on myös toiminnan samanaikainen kehittäminen. Toimintatutkimukselle ei ole olemassa yksiselitteistä ja kaikkien hyväksymää määritelmää, eikä sitä voi erottaa siinä käytettyjen tutkimusmenetelmien perusteella. (Leinonen; Eskola & Suoranta 2001, 127.) Eskolan & Suorannan (2001, 127) mukaan toimintatutkimus on lähestymistapa, jossa tutkija osallistuu tutkittavan yhteisön toimintaan ja pyrkii ratkaisemaan jonkin tietyn ongelman yhdessä toimijoiden kanssa. Perusideana on ottaa ne ihmiset, joita tutkimus koskettaa, mukaan tutkimushankkeeseen sen toiminnalliseksi

jäseniksi ja heidän kanssa pyritään toteuttamaan yhdessä asetettuja tavoitteita. Yleisenä tavoitteena toimintatutkimukselle voisi pitää muutosta parempaan ja kehittyneempään toimintaan. Mielestäni monet mm. Euroopan sosiaalirahaston rahoittamat projektit ovat toimintatutkimuksen kaltaisia kehittämishankkeita.

Cohen & Mainion (2004) sekä Metsämuuronen (2000) ovat sitä mieltä, että toimintatutkimus soveltuu hyvin menetelmäksi kun

- pyritään löytämään ratkaisu tietyssä tilanteessa havaittuun ongelmaan,
- halutaan tarjota koulutusta työyhteisön sisällä,
- halutaan lisätä työskentelyyn uusia näkökulmia,
- halutaan parantaa kommunikaatiota työntekijöiden ja tutkijoiden välillä tai
- kun halutaan antaa mahdollisuus subjektiiviselle ja impressionistiselle¹ lähestymistavalle ratkaista ongelma.

(Meriläinen 2004.)

Kuvio 5. Toimintatutkimuksen vaiheet Carr & Kemmisin (1986) mallissa (Heikkinen ym. 1999, 67)

¹ Impressionisti on impressionismin edustaja. Impressionismi tarkoittaa maalaustaiteessa ja musiikissa viime vuosisadan lopulla syntynyttä suuntausta, joka pyrkii välittämään tekijän vaikutelman (impressio) kuvalla tai äänellä esitettävästä kohteesta. (Nurmi; Rekiaro; Rekiaro & Sorjanen 2003, 174.)

Toimintatutkimus on monivaiheinen ja toiminnan kautta toimintaa kehittävä prosessi (Kuvio 5.) Siinä korostetaan kehitettävän toiminnan etenemistä suunnittelun, toiminnan, havainnoinnin ja reflektoinnin (evaluaation) spiraalisena kehänä (Heikkinen ym. 1999, 66). Toimintatutkimus ei useinkaan etene hyvässä järjestyksessä eri vaiheiden sykleissä, vaan eri osa-alueet limittyvät ja menevät toistensa kanssa päällekkäin. Onnistumisen kriteerinä ei ole se miten hyvin kuvattuja eri vaiheita on noudatettu, vaan miten vahva kehittämisen pyrkimys on. Tärkeää on myös näkemys toimintakäytännöistä sekä toimintaolosuhteiden huomioiminen. (Heikkinen ym. 1999, 66.)

Toimintatutkimuksen eri osa-alueet kehittyvät ja täsmentyvät tutkimusprosessin kuluessa. Tutkimuksen tulee kyetä joustamaan kentältä saatavien viestien mukaisesti. Tyypillistä tälle tutkimukselle on, että prosessi johtaa uusien ongelmien havaitsemiseen ja tätä kautta uuden toimintatutkimussyklin toteuttamiseen. (Heikkinen ym. 1999, 69.)

4.3 Tutkimusaineiston keruu ja tutkimuksen toteuttaminen

Menetelmänä havainnointi tuo monipuolisen mahdollisuuden kerätä aineistoa joko olemassa olevasta materiaalista ja/tai prosessin aikana kerätystä materiaalista. Tässä tutkimuksessa aineistona käytin olemassa olevia asiakirjoja (mm. vanhoja sääntöjä), kokousmuistioita, sähköposteja, valokuvia ja omia muistiinpanoja. Lisäksi aineistoa kertyi koulutuksissa tuotetuista ryhmätöiden tuotoksista. Varsinainen kenttäpäiväkirjan voi katsoa koostuvan erilaisista muistilapuista, kalenterimerkinnöistä ja kokouksissa sekä koulutuksissa tekemistäni muistiinpanoista ja kalenterin reunamerkinnöistä.

Tutkimusmenetelmänä toimi varsinaisesti havainnointi ja pienenä apuna oli myös toimintatutkimuksen vaiheita. Työ sisältää niin osallistuvaa kuin osallistavaakin havainnointia kuten aikaisemmin mainitsin. Toimintatutkimuksen vaiheista tutkimukseni sisältää suunnittelua, toimintaa ja havainnointia. Reflektointivaiheeseen en kovin pitkälle pääse, sillä tutkimukseni rajautuu oppilaskunnan perustamiseen. Havainnointikin käsittää vain oppilaskunnan perustamisen vaiheiden havainnointia, ei varsinaisen toiminnan havainnointia. Tutkimukseni aikana oppilaskunta ei ehdi käynnistää toimintaa.

5 Oppilaskunta

Oppilaskunta on jonkin oppilaitoksen oppilaista tai opiskelijoista muodostuva elin, joka käyttää opiskelijoiden puhevaltaa. Oppilaskunnan jäseninä ovat kaikki koulun opiskelijat ikään, siviilisäätyyn ja sukupuoleen katsomatta. Oppilaskunnat ovat usein järjestäytyneet siten, että

oppilaskunnalle valitaan hallitus, joka hoitaa päivittäistä toimintaa. Oppilaskunnassa opiskelijat määrittelevät, lainsäädännön puitteissa, sen toiminnan ja sen, mitä he haluavat oppilaskunnan olevan. Kaikkea, mihin mielikuvitus ja voimat lakien ja koulun järjestyssääntöjen puitteissa antavat mahdollisuuden, voi ja saa tehdä. Oppilaskunnissa opiskelijat määrittelevät, lainsäädännön ja oppilaitoksen järjestyssääntöjen puitteissa, sen toimintaperiaatteet ja tavat toimia. Oppilaskunta on olemassa vaikuttaakseen ja kehittääkseen koulun asioita oppilaiden tai opiskelijoiden näkökulmasta katsoen. Tämä velvoittaa oppilaskunnan toimimaan, mitä enemmän ja aktiivisemmin, sen parempi. Oppilaskunnat ovat yleensä luonteeltaan julkisoikeudellisia² yhteisöjä, joilla voi olla tehtävänsä toteuttamiseksi tarvittavaa varallisuutta. (Opetushallitus 2008.)

5.1 Oppilaskunnan yhteiskunnallinen tausta

1973-1984 oppikouluissa ja peruskouluissa toimivat kouluneuvostot. Nämä olivat koulujen virallisia hallintoelimiä, joissa oppilaat olivat edustettuina. Niissä käsiteltiin mm. koulun kehittämistä koskevia asioita, ja ne osallistuivat koulujen erilaisten hankkeiden toteuttamiseen. Ammattikouluissa toimi tuolloin oppilaitosneuvostot samoja tehtäviä toteuttaen kuin oppilaitosneuvostot. Opettajat kokivat tuolloin, että nuorten toiminta ei suuntautunut koulun kehittämiseen, vaan taisteluun poliittisista valta-asetelmista ja historian sekä yhteiskuntaopin opetuksen yhteydessä törmättiin kiistanalaisiin aiheisiin. Tällöin niitä käsiteltiin niin tietopainotteisesti ja objektiivisesti kuin suinkin ja näin ollen nuoret eivät pitäneet näistä oppiaineista kovinkaan paljon. Koulu- ja oppilaitosneuvostot lakkautettiin 1980-luvun puoliväliin mennessä. Niiden tilalla osassa Suomen kouluissa toimii nyt oppilaskuntia, joiden tehtävät ovat huomattavasti kouluneuvostojen tehtäviä suppeampia. Kouluneuvostot jättivät harmittavasti Suomessa jälkeensä epäluuloja nuorten kansalaistoimintaa kohtaan. (Suutarinen 2006, 65-67, 118.)

Suutarinen (2006, 93) tiivistää, että Suomessa nuorten yhteiskunnallinen vaikuttaminen on tehty vaikeaksi ja vastenmieliseksi toiminnaksi, jota ei oppilaitosten puolelta ole tuettu. Toisaalta taas nuorten kannalta katsottuna olisi turhaa käyttää aikaansa ja voimavarojaan oppilaitoksen ja kotipaikkakunnan asioiden kehittämiseen, jos tämä toiminta koetaan mitättömäksi tai jopa oppitunteja häiritseväksi.

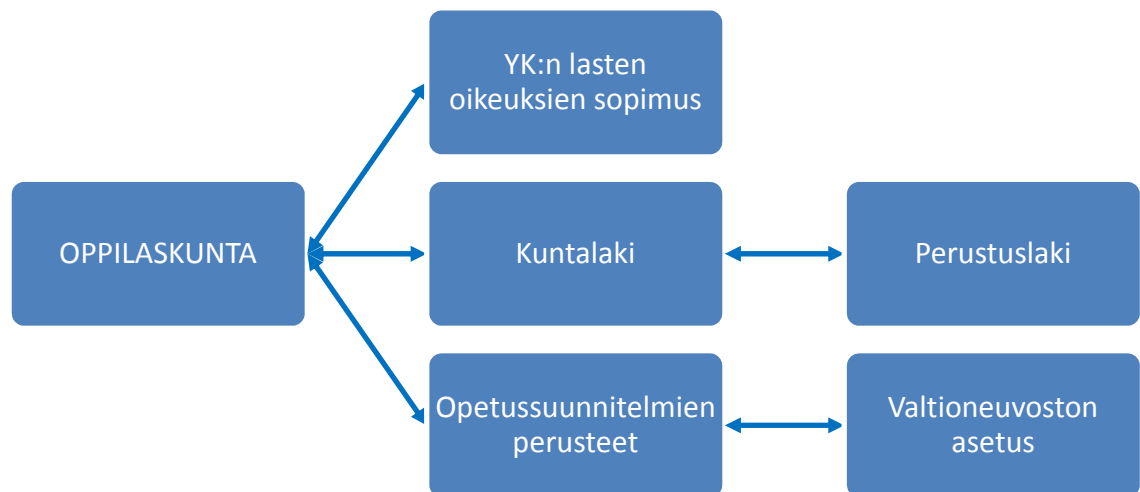
Vuonna 2003 Vanhasen hallitus kirjasi Hallituksen strategia-asiakirjaan demokratiakasvatuksesta seuraavaa:

"Vahvistetaan kansalaisten, erityisesti nuorten, yhteiskunnallista tietopohjaa ja tietämystä vaalijärjestelmästä ja vaikuttamismuodoista sekä kehitetään ar-

² Julkisoikeudellinen yhdistys on lailla tai asetuksella säädetty erityistä tarkoitusta varten (Manninen S. 2004).

kipäivän osallisuutta kouluissa ja kansalaisjärjestöissä, mm. kulttuuri-, liikunta- ja nuorisjärjestöissä. Kehitetään demokratiakasvatusta erityisesti ammatillisissa oppilaitoksissa. Turvataan nuorten kasvu aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen." (Vanhanen 2003, 43.)

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat lasten ja nuorten osalta turvattu varsin laajasti kansainvälisesti sekä kansallisesti. Perustuslaki, kuntalaki, YK:n lapsen oikeuksien sopimus sekä koulujen lait ja asetukset velvoittaa lapsia ja nuoria kohdeltavan tasa-arvoisina yksilöinä sekä edellyttää heidän saavan vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavalla tasolla (Nousiainen & Piekkari 2005, 11).

Kuvio 6. Oppilaskunnan yhteiskunnallinen tausta. (Nousiainen & Piekkari 2005, 11)

5.2 Oppilaskunnat peruskouluissa

Perusopetuslaissa (21.8.1998/628) määritellään, että koululla voi olla oppilaista muodostuva oppilaskunta. Sen tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista oppilaita koskevista asioista. Tämän toiminnan järjestämisestä päättää opetuksen järjestäjä. Oppilaskunnan toiminta järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ottaen huomioon paikalliset olosuhteet. Jokaisella koululla ei välttämättä tarvitse olla omaa oppilaskuntaa vaan se voi muodostua useamman koulun tai yksikön oppilaista. (Perusopetuslaki, 21.8.1998/628)

Useimmissa peruskouluissa toimii oppilaskunta, joka edustaa oppilaita ja järjestää yhteistoimintaa. Yleisesti oppilaskuntatoiminta on järjestetty siten, että oppilaskunnalle on valittu hallitus, jossa on edustus jokaiselta luokka-asteelta. Oppilaskuntatoimintaa valvoo yleensä tehtävään määrätty opettaja. Joissain tapauksissa oppilaskunnan ohjaava opettaja saa tehtävistään myös korvauksen. Jos koulussa ei järjestetä oppilaskuntatoimintaa, tulee siellä kuitenkin huolehtia, että oppilailta on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä koulunsa tai muun toimintayksikkönsä toimintaan liittyvistä, oppilaita yhteisesti koskevista asioista.

(Perusopetuslaki, 21.8.1998/628)

Perusopetuksen oppilaskunnilla on varsin lyhyt historia. Vasta vuoden 2004 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2004, 18-19) nostettiin voimakkaasti esiin aktiivisen kansalaisuuden ja vaikuttamisen teemat. Keskeisiä tavoitteita opetussuunnitelmassa ovat oppilaskuntatoiminnan vahvistaminen ja monipuolistaminen sekä koulun toimintakulttuurin kehittäminen aktiiviseksi lisäämällä oppilaiden kuulemistä, osallistumismahdollisuuksia ja yhteistoimintaa.

Perusopetuksen oppilaskuntatoiminnasta tehdyssä kartoituksessa todetaan, että oppilaskunnan hallituksen jäsenet valitaan tavallisimmin koulun kaikista luokista, jolloin jokaisella luokalla on edustajat oppilaskunnan hallituksessa. Muita tapoja valita hallitus on mm. hallituksen valinta koulun luottamusoppilaista tai yhdistetty tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta. Yleisimmin hallitusten koko on 6 - 10 oppilaasta ja ne kokoontuvan pääsääntöisesti kerran koulukaudessa. Oppilaskuntien vaikutusmahdollisuudet koulun järjestyssääntöihin ja toiminta- tai opetussuunnitelmiin ovat vähäiset. Yhteistyötahoina on yleisemmin kunnan nuorisotoimi sekä oman koulun rehtori ja opettajakunta. (Kauppinen, Kaihari-Salminen & Hyvärinen 2006, 19)

5.3 Oppilaskunnat lukiossa

Lukiolain (21.8.1998/629) mukaan jokaisessa lukio-opetusta antavassa oppilaitoksessa on oltava kaikista lukiolaisista koostuva oppilaskunta. Lukioissa oppilaskunnan tehtävä on käyttää opiskelijoiden ääntä opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä edistävissä asioissa. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua koulutuksen kehittämiseen. Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijoille mahdollisuus ottaa kantaa ennen opintoihin ja muihin opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä. (Lukiolaki, 21.8.1998/629.)

Koulutuksen järjestäjä lukiolain (21.8.1998/629) mukaan päättää oppilaskuntatoiminnan järjestämistavoista. Monien lukioiden oppilaskunnilla on säännöt, joissa määrätään oppilaskuntatoiminnan järjestämisestä, järjestäytymisestä, hallituksen valintatavasta sekä muista seikoista. Lukioissa oppilaskunta valitsee usein yleiskokouksessa hallituksen, joka päättää oppilaskunnan asioista yleiskokousten välillä sekä käyttää opiskelijoiden ääntä edellisessä kappalees-

sa mainituissa asioissa. Yleiskokouksessa päätetään myös toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta sekä hyväksytään edellisen vuoden tilinpäätös.

Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL) kouluttaa lukioiden oppilaskuntia ja on muun muassa laatinut oppilaskuntien mallisäännöt. Lisäksi SLL on julkaissut Oppilaskuntatoiminnan oppaan, jossa annetaan ohjeita toiminnan järjestämiseen. (Mäkinen J. 2008.)

Lukion ja ammatillisen peruskoulutuksen oppilaskuntatoiminnasta tehdyssä kartoituksessa (Kauppinen, Kaihari-Salminen, Ojala, Pirttinen & Hollo 2007, 19) todetaan, että lukioiden hallitusten jäsenet valitaan yleisimmin jokaisesta perus-/ohjausryhmästä ja tavallisin hallituksen koko on 6-10 henkeä. Nämä hallitukset kokoontuvat keskimäärin 2-3 kertaa kuukaudessa, yleisimmin oppituntien aikaan. Asiat kokouksiin tulevat yleisimmin hallituksen jäseniltä, ohjaavalta opettajalta, rehtorilta tai muilta opiskelijoilta. Asioina tavallisimmin ovat teemapäivien ja -viikkojen järjestäminen sekä oppilaitoksen juhlien järjestäminen. Yhteistyötahoina lukioiden oppilaskunnilla on Suomen Lukiolaisten Liitto ry., kunnan nuorisotoimi, kulttuuri-, ja vapaa-aikatoimi, kunnan nuorisovaltuusto, toisen lukion oppilaskunta, peruskoulun oppilaskunta, yritys tai oman oppilaitoksen johtokunta. Vajaalla 30 % lukion oppilaskunnilla on yhteistyötä jonkin ulkomaisen oppilaitoksen oppilaskunnan tai vastaavan kanssa. (Kauppinen ym. 2007, 19.)

5.4 Oppilaskunnat ammattioppilaitoksissa

Laki ammatillisesta koulutuksesta (21.8.1998/630) määrittää, että koulutuksen järjestäjän tulee varata opiskelijoille mahdollisuus osallistua koulutuksen kehittämiseen sekä kuulla opiskelijoita ennen opintoihin ja muihin opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä. Jokaisessa ammattioppilaitoksessa tulee olla oppilaskunta. Kaikkia oppilaitoksen opiskelijat kuuluvat automaattisesti oppilaskuntaan. (Laki ammatillisesta koulutuksesta, 21.8.1998/630.)

Toisen asteen ammattiin opiskelevien keskusjärjestö Ammattiin Opiskelevat - SAKKI ry sekä puolue- ja ay-poliittisesti sitoutumaton Suomen Opiskelija-Allianssi ry - OSKU kouluttavat ja opastavat oppilaskuntatoimijoita ja opiskelijoita ammatillisella toisella asteella.

Lukion ja ammatillisen peruskoulutuksen oppilaskuntatoiminnasta tehdyssä kartoituksessa (Kauppinen ym. 2007, 38) todetaan, että ammatillisten oppilaitosten oppilaskuntien hallitusten jäsenet valitaan yleisimmin järjestämällä oppilaitoksen/yksiköiden yhteinen valintakokous tai valitaan edustajat jokaisesta perus-, ohjaus- tai vastaavasta ryhmästä. Tavallisin hallituksen koko on 6-10 henkeä. Nämä hallitukset kokoontuvat keskimäärin kerran kuukaudessa, yleisimmin oppituntien aikaan. Asiat kokouksiin tulevat yleisimmin hallituksen jäseniltä, oppi-

laitoksen/yksikön muilta jäseniltä, ohjaavalta opettajalta tai rehtorilta. Asioina tavallisimmin ovat oppilaitoksen ympäristön tilojen ja piha-alueiden suunnittelu, teemapäivien ja -viikkojen järjestäminen sekä oppilaitoksen juhlien järjestäminen. Yhteistyötahoina ammatillisten oppilaitosten oppilaskunnilla on Suomen Opiskelija-Allianssi - Oskury, Sakki ry, toisen ammatillisen oppilaitoksen/yksikön oppilaskunta, oman oppilaitoksen johtokunta, kunnan nuoriso-, kulttuuri-, ja vapaa-aikatoimi, kunnan nuorisovaltuusto ja yritys sekä lähellä sijaitsevan ammattikorkeakoulun oppilaskunta. Noin 10 % ammatillisten oppilaitosten oppilaskunnilla on yhteistyötä jonkin ulkomaisen oppilaitoksen oppilaskunnan tai vastaavan kanssa. (Kauppinen 2007, 40.)

5.5 Oppilaskunnan mahdollisuudet yhteiskuntavaikuttamisen näkökulmasta

Rantalan ja Salmisen (2006, 11) mukaan nuoret tarvitsevat yhteiskuntaan orientoivaa tietoa ja omakohtaista kokemusta osallisuudesta yhteisten asioiden hoitoon arjen tasolla, kouluympäristössä. Kouluympäristössä vaikuttaminen on järjestetty Suomessa oppilaskuntatoiminnan kautta tapahtuvaksi.

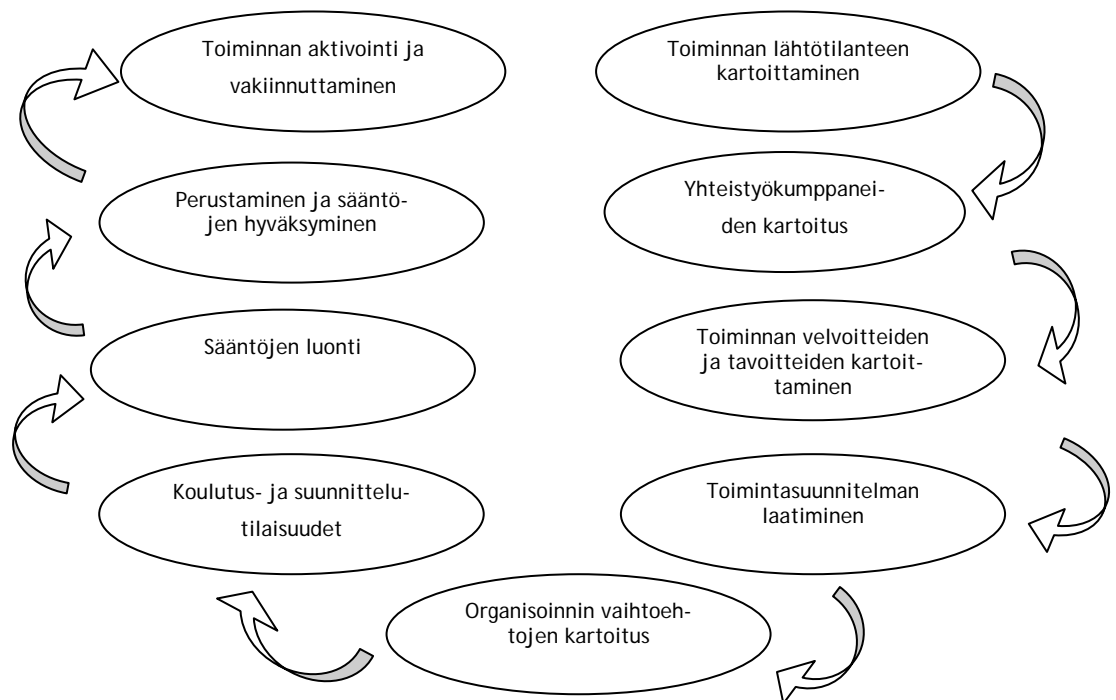
Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman loppuraportin kehittämisehdotukset olivat seuraavat:

- "Lasten ja nuorten kansalaiskasvatusta vahvistetaan varhaiskasvatuksessa ja peruskouluopetuksessa. Perusopetuslakiin lisätään maininta oppilaskunnista ja niiden asemasta koulujen päätöksenteossa. Perusopetuksessa siirrytään kohti kokonaiskoulupäivään koulujen ja järjestöjen yhteistyönä.
- Toisen asteen oppilaitoksissa, erityisesti ammatillisessa koulutuksessa, lisätään kansalaiskasvatusta opetuksessa ja opettajien täydennyskoulutuksessa. Ammatillisten perustutkintojen opetussuunnitelmien perusteet uudistetaan siten, että niissä lisätään yhteiskunta-, yritys- ja työelämätiedon pakollisia opintoja. Valinnaisissa opinnoissa lisätään työelämä- ja työmarkkinatietouden opintoja. Opetus- ja kasvatustyön tuloksia seurataan ja ilmenneisiin muutostarpeisiin reagoidaan nopeasti. (Harju 2007, 9.)

Toiminta oppilaskunnassa ei välttämättä lisää poliittista tietämystä. Tämän tietämyksen lisäämiseksi tarvitaan muitakin toimenpiteitä, kuten yllä olevassa politiikkaohjelmassa on esitetty. Oppilaskuntatoiminnan sisältö ja ohjaavan henkilön rooli on hyvin merkittävässä asemassa mm. poliittisen tietämyksen lisäämisessä. Eikä pelkästään ohjaavan henkilön rooli vaan koko koulun henkilöstön asenne oppilaskuntaa kohtaan määrittää pitkälle myös sen, mitä tämän toiminnan kautta opitaan ja saavutetaan.

6 Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet

Seuraavaksi kuvaan Keudan oppilaskunnan perustamisen vaihteita. Näitä vaihteita ei voi tarkasti erottaa toisistaan, sillä ne limittyvät toisiinsa tiukasti ja etenevätkin käytännön toimissa osittain yhtäaikaaisesti. (Kuvio 7.) Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet, kuvaa perustamisen kronologista järjestystä. Ennen ensimmäistä vaihetta on tarvittu päätös Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamisesta. Tämä päätös perustuu aikaisemmin kuvaamiini taustatietoihin.

Kuvio 7. Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet

6.1.1 Lähtötilanteen kartoittaminen Keudassa

Tavoitteena Keudassa on ollut, että jokaisessa toimintayksikössä toimisi oppilaskunta. Syksyllä 2008 tekemäni kartoituksen mukaan oppilaskunnat toimivat aktiivisesti kahdessa eri toimintayksikössä. Yhdessä yksikössä toimintaa ei ollut ollut lainkaan kolmen viimeisen lukuvuoden aikana. Kahdessa yksikössä toiminta oli lähinnä rehtorin koolle kutsuman järjestäytymiskokouksen pitämistä kerran lukuvuodessa, viimeisten vuosien ajan. Muissa yksiköissä toimintaa on ollut jonkin verran.

Olemassa olevien oppilaskuntien hallitusten jäsenet valittiin yleensä yksiköiden oppilaskuntiin koulun kaikista ryhmistä, jolloin jokaisella ryhmällä on edustajat oppilaskunnan hallituksessa. Toinen tapa valita hallitus oli järjestää yksikön yhteinen valintakokous, jossa oppilaskunnan hallituksenjäsenet valittiin. Kolmantena tapa oli edellisen hallituksen kiertäminen kaikissa opetusryhmissä ja kysymällä halukkaita hallitukseen. Tällöin kaikki halukkaat saivat paikan hallituksesta. Asiat kokouksiin tulevat hallituksen jäseniltä, ohjaavalta opettajalta, rehtorilta tai muilta opiskelijoilta. Näitä asioita ovat tavallisimmin teemapäivien ja -viikkojen järjestäminen sekä oppilaitoksen juhlien järjestäminen. Yksittäisiä koulun toimintaan liittyviä asioita on ollut mm. koulun järjestyssääntömuutosten kommentointi ja hyväksyminen.

Kaikissa Keudan yksiköissä on nimetty oppilaskunnista vastaavat henkilöt, joista aikaisemmin käytettiin nimitystä oppilaskunnista vastaavat opettajat. Nämä henkilöt ovat viime vuosina olleet suurimmaksi osaksi opinto-ohjaajia, mutta myös eri aineiden opettajia ja yksi kuraattori. Oppilaskunnista vastaavien henkilöiden kanssa pidin 26.5.2008 oppilaskuntien aktivoinnin suunnittelupalaverin, jolloin teimme Keudan oppilaskuntien SWOT-analyysin. (Kuvio 8.)

6.1.1.1 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on lyhenne seuraavien sanojen alkukirjaimista: S sanasta strength (vahvuus), W sanasta weakness eli heikkous, O sanasta opportunity eli mahdollisuus ja T sanasta threat eli uhka (Jansson & Juselius). SWOT-analyysissä tarkastellaan toiminnan olemassaoloa sekä sisäisten että ulkoisten tekijöiden valossa. Toiminta sinällään kykenee vaikuttamaan sisäisiin tekijöihin, joita ovat vahvuudet ja heikkoudet. Vahvuudet ovat toiminnan sisäisiä positiivisia tekijöitä, jotka auttavat menestymään ja toteuttamaan tavoitteensa sekä päämääränsä. Heikkoudet vaikuttavat päinvastoin: ne estävät menestymistä. Ulkoisia, toiminnan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevia tekijöitä ovat mahdollisuudet ja uhat. Käyttämällä hyväksi mahdollisuuksia tulee menestystä entistä paremmin. Toteutuessaan uhat vaarantavat menestyksen ja joskus jopa toiminnan olemassaolon. (Opetushallitus)

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> • aktiiviset opiskelijat • monialaisuus • yhteishengen lisääminen • sijainti • Keuda • yhteisöllisyys, alojen välinen yhteistyö • oppiminen esim. kokouskäytännöt, yhdistystoiminta ja vaikuttaminen • toiminnan kehittäminen, viihtyisyys, myös hyvä henki ei vain puitteet. 	<ul style="list-style-type: none"> • perinteet • tilat ja välineet • arvostus ja palkitseminen • taidot mm. kokouskäytännöt • rahoitus • Keuda • vaatii henkilökunnan työpanosta • taloudenhoito, tilit, alle 18 v. hallituksen jäsenet (nimenkirjoitusoikeus) • vastuunkanto • yhteisöllisyyden puute • aktiivisten toimijoiden vähyys.
UHAT	MAHDOLLISUUDET
<ul style="list-style-type: none"> • Passiiviset opiskelijat ja henkilökunta • Ohjaajaresurssi • Kannustuksen puute • Keuda • Saako todella vaikuttaa? • Asiat jäävät rempalleen (esim. rahat sekaisin) • Konkurssi 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmainen koulutus • Yhteishengen lisääminen • Kansalaistaitojen oppiminen • Tietotekniikan hyväksikäyttö • Keuda • Vaikuttamismahdollisuus -> sitoutuminen opintoihin • Viihtyvyyteen vaikuttaminen • Koulun kehittäminen • Yhteisöllisyys • Uusien toimintatapojen ja asioiden oppiminen

Kuvio 8. Keudan yhteisen oppilaskunnan lähtötilanteen SWOT-analyysi

Edellä esitetyn SWOT-analyysin mukaan sisäisistä tekijöistä vahvuuksiin katsottiin kuuluvaksi aktiiviset opiskelijat sekä Keudan monialaisuus. Näiden avulla oppilaskunnassa on laaja-alaista osaamista ja tekemisen halua. Sijaintina koettiin Keudan olevan keskeisellä paikalla, lähellä pääkaupunkiseutua, mutta ei kuitenkaan liian pohjoisessa. Alojen välisen yhteistyön katsottiin olevan vahvuus, jonka avulla saadaan oppilaskuntaan monialaista osaamista ja yhteisöllisyyden lisääntymistä. Yhtenä merkittävänä vahvuutena nähtiin oppimisen mm. kokouskäytäntöjen, yhdistystoiminnan ja vaikuttamisen osalta.

Ensimmäisenä heikkoutena SWOT-analyysin pohjalta löytyivät perinteiden luomat ongelmat. Vanhoista käytännöistä ja asenteista on vaikea päästä eroon. Oppilaskuntatoiminnalle ei oppilaitoksissa ole tiloja tai välineitä. Tutkimukseni osoitti, että luokkatiloja voi käyttää oppilaskunnan toimintaan, mutta paikkaa missä säilyttäisi oppilaskunnan papereita tai muita tavaroita ei ole. Arvostus ja palkitseminen koettiin myös heikoksi tai palkitsemista ei käytännössä oppilaskuntatoimijoille ole ollut, jos he eivät itse ole toisilleen stipendejä myöntäneet. Monet taidot yhdistystoiminnoissa ja kokouskäytännöissä todettiin oppilaskuntatoimijoilla heikoiksi varsinkin tilien osalta. Kuinka sitten oppilaskuntatoiminnan rahoitus järjestetään, jos taitoja ei ole tilien pitoon? Alle 18-vuotiaiden hallituksen jäsenten ongelmaksi koettiin se, että heillä ei ole virallista nimenkirjoitusoikeutta. Alaikäinen ei voi vastata yhdistyksen tileistä. Toisaalta

Keuda koettiin vahvuutena, mutta myös heikkoutena. Heikkoutena Keuda näyttäytyy isona organisaationa jäykkänä ja kuitenkin tavoitteena on yhtenäinen Keuda. Aktiivisia toimijoita koettiin olevan oppilaskunnissa liian vähän ja sitä kautta myös vastuun kanto koettiin ongelmalliseksi. Vastuuta kantaa usein vain muutama opiskelija. Vastuukysymys heijastuu myös yhteisöllisyyteen, jos ei ole vastuun kantajia siinä väistämättä myös yhteisöllisyys kärsii.

SWOT-analyysistä nousi esille ulkoisista tekijöistä uhkana se, että opintoihin tulevilla opiskelijoilla ja henkilökunnalla on passiivinen asenne oppilaskuntatoimintaa kohtaan. Jos henkilökunnasta ei saada innostunutta oppilaskunnasta vastaavaa henkilöä hoitamaan tehtävää, vaan se annetaan jollekin vain nimellisesti esim. viimeksi oppilaitokseen tulleelle opettajalle, ei mahdollisuuksia aktiiviseen toimintaan ole. Oppilaitoksen taloudellisen tilanteen luoma ohjajaresurssin puute vaikuttaa myös suoraan oppilaskuntatoiminnan aktiivisuuteen. Nuoret tarvitsevat kannustusta toiminnan aktivoimiseksi, jos tämä kannustus jää saamatta, eivät nuoret jaksa toimintaa kauan viedä eteenpäin. Mahdollisuudet vaikuttaa nuoria kiinnostaviin asioihin oppilaitoksessa, koettiin yhtenä uhkatekijänä. Annetaanko nuorille todellisia vaikuttamisen mahdollisuuksia, niitä meidän aikuisten tulisi heille luoda. Uhkana oppilaskunnista vastaavat henkilöt näkivät riittämättömän opastuksen ja ohjauksen aiheuttavan mm. raha-asioiden huonon hoitamisen. Tätä kautta kaikki mahdollisuudet ovat myös toiminnan loppumiseen taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

Mahdollisuuksista ilmainen koulutus yhdistystoimintaan ja kokouskäytänteisiin koettiin oppilaskuntatoimintaa eteenpäin vieväksi. Tätä kautta kehittyvät myös kansalaistaidot ja vaikuttamiskeinot yhteiskunnassa. Uusien toimintatapojen ja asioiden oppimisen koettiin tuovan mahdollisuuksia oppilaskuntatoimintaan. Tieto- ja viestintäekniikka koettiin mahdollisuuksia lisäävänä, kun sitä vain ryhdytään käyttämään tehokkaammin. Keuda laajan verkostonsa ansiosta antaa runsaasti erilaisia mahdollisuuksia oppilaskunnan toimintaan, kun niitä vain riittävästi hyödynnetään. Mahdollisuuksia tuo oppilaskunnan toimintaan myös todelliset vaikutusmahdollisuudet vaikuttaa koulun kehittämiseen ja viihtyvyyteen.

Ensimmäistä oppilaskunnista vastaavien tilaisuutta suunnitellessani ja tiedottaessani sain positiivista palautetta, mutta joiltakin vastuuhenkilöiltä myös hyvin hyökkäävää ja epäluuloista. Yksi kommentti suorana sähköpostilainauksena kuuluu: "Ehdottomasti Ei Keudan yhteistä oppilaskuntaa. Nytkin on ongelmaa byrokratian kanssa." Suurin pelko Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamisessa nähtiin oman yksikön toiminnanvapauden menetyksenä. Pelättiin, että perustettaessa Keudan yhteinen oppilaskunta, tulee myös yksiköiden oppilaskuntien toimintaan sääntöjä ja rajoituksia, nousi esiin tutkimusaineistostani.

6.1.2 Yhteistyökumppaneiden kartoitus

Kartoitin aluksi mahdollisia yhteistyökumppaneita, jotta saisin suunnittelun tueksi jo kokemusta omaavilta henkilöiltä mielipiteitä. Kuntayhtymämme johtajan Hannu Heikkilän kanssa keskustellessani tuli ilmi, että Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymässä on perustettu maakunnallinen oppilaskunta. Tapasinkin Taitaja 2008 kisoissa, 18.4.2008, Espoossa oppilaskunta-toiminnan käyntiin laittaneen henkilön Janne Liljan (suunnittelija) Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymästä. Hän kertoi omia näkemyksiään oppilaskunta-toiminnan perustamisesta ja sain myös materiaalivinkkejä, joista sain apua oppilaskunnan perustamista pohtiessani. Parhaat vinkit sain heidän perustamisraportistaan: Kansalaisvaikuttamisen loppuraportti, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Mäkinen & Pölönen 2006.

6.1.2.1 Sakki ry

Sakki ry on tehnyt myös paljon työtä oppilaskuntien eteen. Soittaessani Sakkiin Tatu Tuomelalle (koulutussihteeri) kuulin, että Espoon koulutuskuntayhtymään Omniaan ollaan perustamassa yhteistä oppilaskuntaa, missä Sakki ry on voimakkaasti mukana ohjeistamassa ja tuke-
massa maksullisella palvelutoiminnallaan. Keskustelin Omniassa oppilaskunnan toimintaa kehittävän henkilön Päivi Saaren (projektiasiantuntija) kanssa useampaan otteeseen heidän toiminnan organisoinnista ja sääntöjen luonnista. Omniassa on vain yksi yhteinen oppilaskunta eri yksiköiden kanssa. Kaikkien yksiköiden opiskelijoiden edustusta ei ole varmistettu yhteisessä oppilaskunnassa. Omnian oppilaskunta on rekisteröity yhdistys.

Ammattiin Opiskelevat - SAKKI ry on ammattiin opiskelevien oma etujärjestö. SAKKI:ssa on jäseniä yli 90 000 ja yhdistys perustettiin 1987 eli toimintaa on takana jo yli 20 vuoden ajalta. Opiskelijat saavat SAKKI:sta apua ja neuvoa mieltä askarruttaviin kysymyksiin opiskeluun liittyvissä asioissa. SAKKI on ammattiin opiskelevien etujärjestö. SAKKI:lle tärkeitä edunvalvonta-alueita ovat muun muassa koulutuspolitiikka sekä opiskelijoiden oikeusturva. Suuri haaste SAKKI:lle on myös opintososiaalisten etujen kehittäminen. SAKKI antaa lausuntoja, ottaa kantaa, on kuultavana, vaatii, valvoo, tiedottaa, kouluttaa ja palvelee jäseniään sekä järjestää vuosittaiset Next Step -koulutus- ja työpaikkamessut. (Sakki.)

6.1.2.2 Osku ry.

Opiskelija-allianssi Osku on myös ollut eri koulutuksen järjestäjien kanssa perustamassa alueellisia oppilaskuntia. Heidän toimintansa perustuu myös pääsääntöisesti maksulliseen palvelutoimintaan. (Tasanen, 2008.)

”Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry. on vuonna 2001 ammatillisen II-asteen opiskelijoiden perustama ja omistama opiskelijaliitto, jossa opiskelijat itse tekevät toiminnan ja päätökset. Liitto on puolue- ja ammattiyhdistyspoliittisesti sitoutumaton ja sen syntyhistoria nojaa yli

100-vuotiaaseen perinteeseen ammatillisissa oppilaitoksissa. Liitolla on toimintaa 115 oppilaitoksessa, joiden kautta toiminnan piirissä on lähes 60 000 opiskelijaa.” (Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry.)

6.1.2.3 Saku ry.

Saku ry on liikunnan järjestö ja sieltä voisi saada lähinnä toiminnan aktivointiin liittyvää apua ja kumppanuutta. ”Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry on toiminut vuodesta 1949 asti ammatillisen koulutuksen hyväksi. SAKU ry:n tehtävänä on jäsenistön hyvinvoinnin edistäminen ja yhteisöllisyyden rakentaminen ammatilliseen koulutukseen. SAKU ry järjestää liikunta- ja kulttuuritapahtumia ammatillisen koulutuksen henkilöstölle ja opiskelijoille sekä aktivoi myös oppilaitoksia järjestämään harrastustoimintaa. Järjestö toimii koko maassa ja sen jäsenyhteisöissä on noin 120 000 henkilöä.” (Saku ry - liikuntaa ja kulttuuria ammatillisiin oppilaitoksiin.)

6.1.3 Toiminnan velvoitteiden ja tavoitteiden kartoittaminen

Toiminnan velvoitteita ja tavoitteita kartoittaessani tein tälle työlle taustatutkimusta ja teoria viitekehystä. Tiivistetysti Keudan yhteisen oppilaskunnan toiminnan perustavoitteita koulutuksen järjestäjän näkökulmasta ovat seuraavat:

- saada oppilaskunnan toiminta aktivoitua
- laadunhallintasuositusten noudattaminen
- saada nuorten ammattiosaamisen näyttötoimikuntaan opiskelijaedustus demokraattisesti
- noudattaa lakia ammatillisesta koulutuksesta
- Keudan strategisten tavoitteiden toteutuminen
- Keudan pedagogisen kehittämissuunnitelman painopistealueen toteutuminen.

Keudan yhteisen oppilaskunnan tehtävät tarkentuivat sääntöjen teon yhteydessä. Näitä tehtäviä käsitellen tarkemmin kohdassa 7 Tutkimuksen tulokset.

6.1.4 Toimintasuunnitelman laatiminen

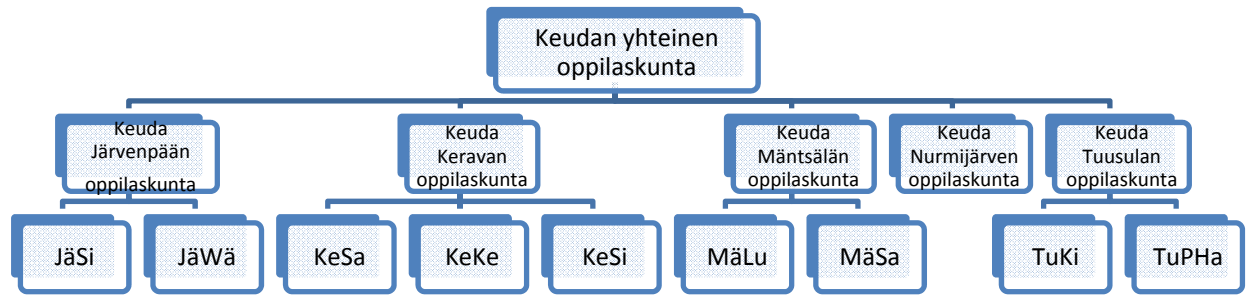
Keudan strategisista avaintavoitteista tehdään toimintasuunnitelmat. Toimintasuunnitelma Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamisesta laadittiin Keudan johtoryhmälle syksyllä 2008 (Liite 1. Toimintasuunnitelma). Toimintasuunnitelman laatimiseksi ja toiminnan eteenpäin viemiseksi perustimme työryhmän, johon kuuluvat vastuhenkilönä minä opiskelija-asioiden päällikkönä ja Keuda Keravan rehtori Pekka Aittoniemi sekä kaksi opinto-ohjaajaa, Pirkko Haatainen Keuda Tuusulasta ja Marjukka Saarinen Keuda Nurmijärveltä. Toimintasuunnitel-

man pohjan kirjoitin sähköisesti niin, että työryhmän jäsenet pystyivät sitä kommentoimaan. Tapaamista ei järjestetty ryhmän kiireisten aikataulujen vuoksi. Tämä nimetty työryhmä on kokonaisuudessaan päässyt helpolla, sillä olen käyttänyt toiminnan suunnittelussa oppilaskunnista vastaavia henkilöitä, joihin kuuluvat myös ko. työryhmän opinto-ohjaajat. Keuda Keravan rehtori Pekka Aittoniemi on taas omalta osaltaan toimintaa seurannut tämän opinnäytetyöni työelämänohjaajana. Näin on myös vältytty turhilta kokouksilta kokousten vuoksi.

6.1.5 Organisoinnin vaihtoehtojen kartoitus

Aluksi oli pohdittava eri vaihtoehtoja oppilaskunnan organisoinnista. Oikeastaan vaihtoehtoina olivat seuraavat kolme:

- 1) Yksi iso oppilaskunta, johon kuuluvat kaikki opiskelijat, kuten Omniassa on toteutettu. Tällöin ongelmana on mielestäni kuntayhtymäntason toiminta ja ns. lähitoiminnan puuttuminen yksiköissä. Organisaatio on tällöin todella matala, mutta toiminnan vaikuttavuuden näkyvyys yksikötasolla saattaa jäädä vähäiseksi.
- 2) Vaihtoehto voi olla Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän oppilaskunnan Pyron kaltainen niin, että oppilaskunta on jokaisessa yksikössä erikseen ja näiden oppilaskuntien hallitukset nimeävät edustajansa Pyron hallitukseen (Mäkinen & Pölönen 2006). Tässä mallissa on etuna se, että jokaisen yksikön toiminta pysyy opiskelijoiden omassa toimintaympäristössä ja on lähellä. Mutta organisaatio on tällöin suurempi kuin vaihtoehdossa yksi.
- 3) Kolmantena vaihtoehtona voisi olla vielä korkeammalle organisoitu toiminta. Keudassa on viisi tulosityksikköä eli Keuda Järvenpää, Keuda Kerava, Keuda Mäntsälä, Keuda Nurmijärvi ja Keuda Tuusula. Näissä tulosityksiköissä voisi olla jokaisessa yksi oppilaskunta, joihin kuuluu tulosityksikön yksiköiden oppilaskunnat. Tulosityksiköiden oppilaskunnista voisi muodostaa Keudan yhteisen oppilaskunnan (Kuvio 9.). Tämä tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi Keuda Keravan alla olevien kolmen yksikön pitäisi ensin muodostaa yhteinen oppilaskunta, mistä voisi valita Keudan oppilaskuntaan edustajat. Tämä organisointi veisi paljon aikaa ja resurssia ohjaukseen, eikä välttämättä toimisi sen paremmin.

Kuvio 9. Oppilaskunnan organisaatiomalli.

Edellä luettelemista organisoinnin malleista valitsin mallin 2 eli kaikissa Keudan yksiköissä toimii oma oppilaskunta ja yksiköiden oppilaskunnista muodostetaan Keudan oppilaskunta (Kuvio 10.).

Kuvio 10. Keudan oppilaskunnan organisointi (Kärnä 2008)

6.1.6 Koulutus- ja suunnittelutilaisuudet

Oppilaskunnan perustamisessa on tärkeää huolellinen suunnittelu. Tuttu sanontakin kuuluu, että ”hyvin suunniteltu on puoliksi tehty”. Ensimmäinen suunnittelutilaisuus oli aikaisemmin mainitsemani oppilaskunnista vastaavien henkilöiden kanssa pidetty, oppilaskuntien aktiivoinnin suunnittelupalaverin 26.5.2008, jolloin teimme mm. Keudan oppilaskuntien SWOT-analyysin. 3.9.2008 järjestin oppilaskuntien vastuuhenkilöille tarkoitetun koulutuspäivän, jossa myös Sakki ry:n edustaja oli kertomassa vastuuopettajan tehtävistä (Liite 2.). Koulutus-tilaisuus aiheutti paljon kiinnostusta ja keskustelua. Oli mielenkiintoista havaita, miten innos-

tuneita oppilaskunnista vastaavat henkilöt olivat kun ulkopuolinen tuli avartamaan heidän tehtäviään.

Samana päivänä jatkettiin koulutusta täydentäen ryhmää yksiköiden oppilaskuntien jäsenillä (Liite 2.). Aluksi Keuda Järvenpään rehtori Rauno Hoikkala kertoi yleistä Keudasta ja oppilaskunnan perustamisesta. Seuraavaksi jatkoin itse lehdistökatsauksella. Lehtileikkeet olivat elosyyskuulta 2008. "Lukioiden ja ammattikoululaisten politiikkatiedoissa suuret erot" (Räihä 2008), "Tuottavatko ammattioppilaitokset vain alamaisia?" (Saarikoski 2008) sekä "Tuottaako 2000-luvun ammatillinen koulutus sivistyneitä kansalaisia?" (Laukia 2008). Lisäksi kerroin Keudan oppilaskuntiin liittyvistä velvoitteista ja oppilaskuntien organisointimahdollisuuksista. Keudan yksiköiden oppilaskuntien kokemuksia oli kertomassa Keuda Mäntsälän Saarenkartanon oppilaskunnan edustaja ja Keuda Tuusulan Kirkkotien edustajat. Tämän jälkeen kuulumme eri yhteistyöorganisaatioiden toiminnasta ja heidän mahdollisista tukipalveluistaan. Mukana tilaisuudessa oli Sakki ry., Osku ry. ja Saku ry. Lopuksi keskustelimme Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamisesta ja sen vaatimasta suunnittelusta.

Edellä mainitun koulutustilaisuuden päätteeksi sovimme lokakuun loppuun ensin vastuuhenkilöiden tapaamisen, jossa pohdimme oppilaskunnan seuraavaa tapaamista sisältöineen. Tarkoituksena oli käydä läpi mm. yhdistyslakia, jotta opettajat voivat valmentaa opiskelijat seuraavaa kokoustamme varten. Viikon päästä tästä kokouksesta pidettiin yksiköiden oppilaskuntien puheenjohtajille, varapuheenjohtajille ja sihteereille suunnittelupäivä, missä luonnosteltiin oppilaskunnan sääntöjä. Tämän tapaamisen yhteydessä oli tarkoitus myös päättää varsinaisen perustamiskokouksen ajankohta ja kokoonpano sekä se, kuinka yksiköt valitsevat Keudan oppilaskuntaan edustajansa.

6.1.7 Sääntöjen luonti ja perustamiskokouksen suunnittelu

Sääntöjen luontia varten kokoontuivat oppilaskunnista vastaavat henkilöt kerran ja oppilaskuntein edustajat kahdesti. Samoissa kokouksissa suunnittelimme myös perustamiskokousta. Ennen vastuupettajille tarkoitettua kokousta luonnostelin sääntöjen luontia varten pohjaa. Kokosin Keudan oppilaskunnan sääntöluonnoksen pohjan Yhdistyslain 503/89 mukaisesti. Pohja sisälsi myös ehdotuksia Suomen lukiolaisten liiton mallisäännöistä ja Keravan, Järvenpään ja Mäntsälän oppilaskuntien vanhoista säännöistä sekä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opiskelijakuntatoiminnan säännöistä.

Oppilaskunnista vastaavien henkilöiden tapaaminen pidettiin 30.9.2008, jolloin muokkasimme sääntöluonnoksen pohjaa vielä hiukan ja teimme ehdotuksia sääntöihin. Aikaisemmin tekemäni apumateriaali oli avuksi luotaessa Keudan oppilaskunnan varsinaisia sääntöjä oppilaskuntien toimijoiden kanssa 7.10.2008 (Liite 3.). Tässä tapaamisessa opiskelijat kirjoittivat 3-4 hen-

gen ryhmissä eri sääntökohtiin omat ehdotuksensa Keudan yhteisen oppilaskunnan säännöistä. Ryhmien ehdotukset kävimme läpi yhteisesti (Kuva 1.). Ryhmien ehdotuksia säännöistä kommentoitiin välillä aika kriittisestikin. Vaikka ehdotukset saivat myös kritiikkiä, tilanne pysyi kuitenkin koko ajan asiallisena.

Kuva 1. Sääntöjen esittely 7.10.2008 Keuda Keravan Keskikadulla.

Puhtaaksi kirjoittamani sääntöesityksen kävimme läpi 5. marraskuuta 2008 oppilaskunnista vastaavien henkilöiden kanssa. Sääntöihin teimme tuolloin muutaman korjausehdotuksen sanamuotoihin. Tällöin pohdimme myös opiskelijoiden kyytejä seuraavaan tapaamiseen 11.11.2008. Kokouksen asialistalle olivat tulleet myös edellisen kokouksen esityksestä oppilaskunnista vastaavien henkilöiden kokouspalkkiot, Keudan yhteisten oppilaskunna perustamisen johdosta aiheutuvan ajan korvaamiseksi. Tällöin päätettiin, että asiasta sopii jokainen osallistuja itse oman esimiehensä kanssa. Yhteistä käytäntöä on vaikea luoda, sillä joukossa on opettajan palkkauksessa että toimistotyöajassa olevia henkilöitä. Palkan perusteet ovat niin erilaisia, ettei yhteistä käytäntöä voi sopia. Asiasta keskustelin myös pedagogisessa työryhmässä, missä keskustelu oli hyvin monitasoinen. Osa osallistujista oli sitä mieltä, ettei tällaisesta työstä voi erikseen maksaa tai se teetetään henkilöllä joka on toimistotyöajassa eli useimmiten opinto-ohjaajat. Osa taas oli vahvasti sitä mieltä, että oppilaskunnista vastaaville henkilöille tulee maksaa kohtuullinen korvaus, suhteessa tehtyihin työtunteihin. Nämä näkemykset kertovat mielestäni hyvin selkeästi oppilaskuntatoiminnan arvostuksesta. Seuraavaa kokousta ei tässä tilanteessa sovittu, sillä osallistujat kokivat, ettei heillä ole tässä vaiheessa tarvetta siihen. Sovimme, että tarvittaessa kutsun ryhmän kokoon.

Keudan yksiköiden oppilaskuntie sääntöjä koskeva tapaaminen pidettiin 11. marraskuuta 2008 Keuda Nurmijärvi Lopentien toimipisteessä. Mukana oli yksiköiden oppilaskuntein edustajat. Kävimme läpi puhtaaksi kirjoittamani edellisen kokouksen esityksen Keudan oppilaskunnan säännöistä. Säännöt aiheuttivat taas valtaisan puhetulvan ja monen pykälän kohdalla kävimme tiukkoja neuvotteluja. Lopulta säännöt saatiin sellaiseen muotoon, jotta ne voidaan esittää hyväksyttäväksi Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamiskokouksessa.

Tuohon marraskuun tapaamiseen olin tehnyt etukäteen esityslistan ja kokouksessa toimme virallisenkokouksen tavoin. Valitsimme kokoukselle puheenjohtajan, esityksiä puheenjohtajaksi tuli kaksi. Molempia ehdokkaita haluttiin kuulla ja he pitivät ns. vaalipuheet. Näiden puheiden jälkeen lähdimme pohtimaan lippuäänestystä, kun ehdokkaita on kaksi. Toinen ehdokkaista ehdotti, että he voisivat vetää kokouksen puoliksi. Tämä hyväksyttiin ja todettiin, että oli hyvä nähdä molempien puheenjohtajan taidot. Arvioimme, että he molemmat saattavat olla ehdokkaana myös Keudan oppilaskunnan puheenjohtajaksi. Näin lähti kokouskäytäntöiden harjoittelu mielestäni ryhdikkäästi liikkeelle. Sihteeri ja muut kokousvirkillijät valittiin ilman äänestyksiä. Mielenkiintoista oli katsoa miten tarkkoja nuoret olivat kokouskäytäntöiden oikeellisuudesta. He olisivat toimineet vielä virallisemmän kaavan mukaan kuin mitä olin kirjoittanut esityslistaan. Kokouksen joustavuuden vuoksi kuitenkin teimme vain välttämättömät päätökset. Kokouksen lopussa keskustelimme varsinaisen perustamiskokouksen suunnittelusta. Päätöstä siitä ei tullut, sillä kokous oli jo venynyt pitkäksi ja totesimme vain, että asia jää minun harkintaani.

Oppilaskunnan perustamiskokouksen ja 1. yleiskokouksen suunnittelukokouksen päätin kutsua koolle joulukuun alussa 2008. Nyt paikkana oli Keuda Tuusula Pekka Halosen akatemia. Näin toteutuu opiskelijoiden aikaisemmin tekemä päätös siitä, että jokainen kokous pidetään kiertäen eri yksiköissä, demokratian periaatteella. Tässä kokouksessa keskustelimme mm. oppilaskunnan nimiehdotuksesta ja yksi nimiehdotus oli Kuoma. Totesimme kuitenkin, että nimiehdotuksia voi tuoda varsinaiseen perustamiskokoukseen, jotta kaikki olisivat päässeet vaikuttamaan siihen. Säännöt kävimme taas kerran läpi ja pieniä muutoksia teimme mm. kokousten laillisuuteen. Pienensimme osallistujamäärän alarajaa, jotta kokoukset saadaan helpommin lailliseksi. Tässä ko. kokouksessa oli osallistujia huomattavasti vähemmän edellisiin kokouksiin verrattuna. Syynä oli mahdollisesti tiedon kulku, sillä kutsu välittyi vain opiskelijaintra Kermitin ja vastuuhenkilöiden välityksellä. Kävimme läpi myös tekemäni esityslistaehdotelman perustamiskokousta ja 1. yleiskokousta varten. Kokouksen lopuksi laadimme, tekemääni pohjaa apuna käyttäen, tulevan toimintakauden toimintasuunnitelman ja talousarvion.

6.1.8 Perustamiskokous ja sääntöjen hyväksyminen

Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamiskokous ja 1. yleiskokous pidettiin tiistaina 27.1.2009 Keuda Järvenpään Wärtsiläkadulla. Kutsun lähetin oppi.keuda.fi sähköpostiin kaikille Keudan opiskelijoille. Lisäksi kutsu oli nähtävillä opiskelija-intra Kermitin sivuilla. Koska kaikki Keudan opiskelijat eivät ole ottaneet Keudan sähköpostia käyttöönsä ja eivät välttämättä lue Kermitin tiedotteita, varmistin kutsun perillemenon lähettämällä sen sähköpostilla kaikille oppilaskunnista vastaaville henkilöille. Pyysin heitä vielä tulostamaan kutsun yksiköiden ilmoitustauluille.

Kokoukseen osallistujiksi ilmoittautuneita oli 25 henkeä. Osa opiskelijoista oli työssäoppimassa ja eivät siksi tulleet kokoukseen, osa oli unohtanut tilaisuuden ja osa jäi opettajien asenteen vuoksi pois. Tunneilta ei saanut olla poissa tai tuli poissaolomerkintä. Kuitenkin osallistujia oli paikalla 24, sillä paikalle tuli myös sellaisia jotka eivät olleet ilmoittautuneet. Tämä oli kuitenkin huomattavasti pienempi määrä kuin mitä olin toivonut osallistujia olevan.

Kokouksen avasi Kuntayhtymän johtaja Hannu Heikkilä esityslistan mukaisesti (Liite 4.). Kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri olivat helppoja valintoja kokouksen aluksi, sillä olin etukäteen sopinut näiden henkilöiden kanssa jotka ilmoittautuivat vapaaehtoisina ko. tehtäviin.

Oppilaskunnan nimestä päättäminen oli myös nopeaa ja helppoa, sillä muita vastaehdotuksia ei tullut kuin aikaisemmin suunnittelukokouksessa esille noussut Kuoma. Kokouksessa kuitenkin todettiin, että pelkkä Kuoma ei kerro suurelle yleisölle mitään, vaan virallisissa yhteyksissä oppilaskunnan nimi on Keudan oppilaskunta Kuoma. Myöhemmin keskustellessani Opo-päivillä Tampereella Sakki ry:n edustaja Tatu Tuomelan kanssa, hän tiesi kertoa Kuoma nimen käytön olevan jonkin ammattikorkeakoulun oppilaskunnan nimenä ja he ovat ilmeisesti myös rekisteröineet oppilaskuntansa. Näin ollen Keudan oppilaskunta ei voi tulevaisuudessa rekisteröityä tällä nimellä, mutta se ei ole ollut ainakaan toistaiseksi tarkoituskaan. Tämä ongelma nousee esille vasta silloin, jos oppilaskunta päättää virallisesti rekisteröityä yhdistykseksi.

Oppilaskunnan sääntöesitys käytiin läpi ja siihen tehtiin taas pari pientä muutosta, lähinnä termiä ja sanamuotoa koskevat muutokset. (Liite 5.) Sääntöjä oli pohdittu niin monesti eri tilaisuuksissa, ettei niistä kovin paljon keskusteltu. Puheenjohtaja myös huolehti, että pysymme kokouksen aikataulussa, eikä turhia jaariteltu. Puheenjohtajalla olisi mielestäni ollut osaamista myös vetää kokous enemmän keskustelua herättäen ja ajatuksia esille tuoden.

Kokouksessa oppilaskunnan puheenjohtajan valinta sai uuden käänteen, kun alustavasti puheenjohtajaksi lupautunut epäili aikansa riittävyyttä. Kokous päätti ensin kirjata yksiköiden nimeämät edustajat oppilaskunnan hallitukseen, jotta puheenjohtajuuden miettimiseen saa-

tiin lisää aikaa. Hallituksen jäsenten nimeäminen ei sujunut täysin ongelmitta, sillä kokoukseen osallistujia ei kaikista yksiköistä ollut. Kaikesta huolimatta jokaiselle yksikölle varattiin hallituspajat myöhempää henkilöiden nimeämistä varten. Tässäkin tuli esille nämä aikaisemmin kuvaamani ongelmat eli osassa yksiköissä ko. edustajat olivat työssäoppimassa ja eivät tästä johtuen voineet osallistua kokoukseen. Yhdessä yksikössä nämä henkilöt olivat ilmoittautuneet osallistuvansa kokoukseen, mutta eivät jostain syystä kuitenkaan saapuneet. Siitä huolimatta heidät nimettiin kuitenkin oman yksikkönsä edustajiksi hallitukseen. Lopulta saimme nimettyä seitsemän yksikön varsinaiset ja varajäsenet sekä kolmelle yksikölle jätettiin varaus jäsenten nimeämisestä myöhemmin.

Ennen puheenjohtajan valintaa pidettiin kokouksessa 15 minuutin tauko, asioiden selkeyttämiseksi. Tauon jälkeen puheenjohtajuus oli lähes ratkennut. Keuda Tuusulan Kirkkotien yksiköstä löytyi halukas puheenjohtaja, jota tehtävään ehdotettiin ja valittiin. Puheenjohtaja Niko Koivula, kutsutaan nimellä Joonas, opiskelee nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan perustutkintoa ja on mukana monessa muussakin yhdistyksessä. Aktiivinen nuori, joka myös pohti aikansa riittävyttä, mutta haluaa yrittää hoitaa tehtävän kunnialla.

Tilintarkastajien valinta hoitui sujuvasti keskustellen, sillä kuntayhtymän johtaja Hannu Heikkilä nimesi Keudan edustajat. Näin ollen ei opiskelijoiden tarvinnut pelätä osaamattomuutta asian suhteen. Todennäköisesti, varsinkin ensimmäisenä toimintavuotena, kaikki kulut hoidetaan Kuntayhtymän kirjanpidon kautta, joten tilintarkistusta ei todennäköisesti tule.

Kävimme läpi myös suunnittelukokouksen laatiman toimintasuunnitelman tulevalle toimintavuodelle (Liite 6). Keskustelua kokouksessa kävimme lähinnä mahdollisesta matkasta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän oppilaskuntaan tutustumiseksi. Keskustelua herätti myös suunnitellut syyskarnevaalit opintojen aloittamisen kunniaksi. Kokouksessa kuitenkin totesimme, että hallitus päättää näiden asioiden yksityiskohdista.

Kokouksen asiakohtana oli myös tulevan toimintakauden talousarvio, joka laadittiin edellisessä yleiskokouksen suunnittelukokouksessa (Liite 7). Talousarvion käsittelyn yhteydessä oli havaittavissa pientä innostusta kun kuntayhtymän johtaja Hannu Heikkilä ilmoitti, että summa on sellainen joka voidaan Kuomalle luvata. Raha oli tekijä, joka selvästi laitto opiskelijat miettimään hallituksen toimintaa vakavammin. Tässä kohti viimeistään tuli esiin Keudan johdon arvostus oppilaskuntatoimintaa kohtaan, vaikka aikaisemminkin Heikkilä korosti oppilaskunnan tärkeyttä.

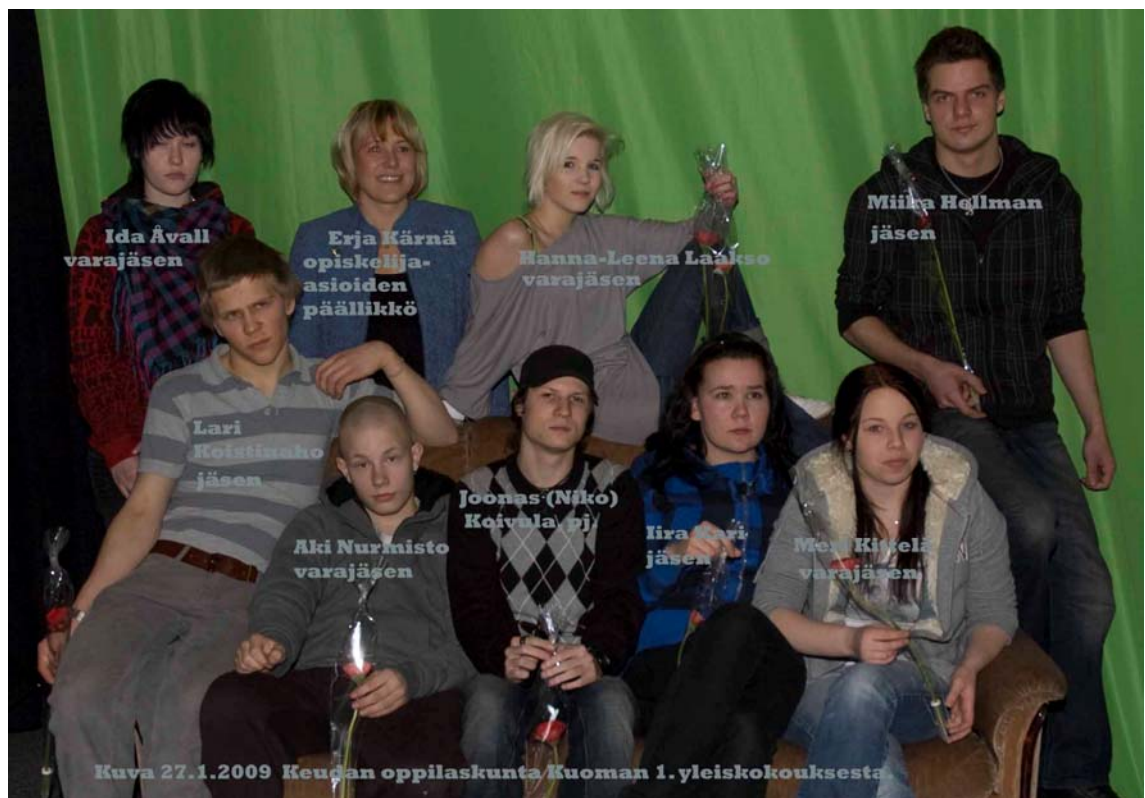
Muissa asioissa kokouksen puheenjohtaja ehdotti, että Kuntayhtymän hallitukseen voisi antaa yhden paikan opiskelijajäsenelle. Hannu Heikkilä lupasi välittää ehdotuksen eteenpäin maa-

liskuussa, kun uusi Keudan hallitus aloittaa kautensa. Mahdollisella edustajalla olisi puhe- ja läsnäolo-oikeus.

Kokouksen päättämisen jälkeen keskustelimme opettajien asenteesta oppilaskuntatoimintaa kohtaan. Hannu Heikkilän kanssa sovittiin, että teen ehdotuksen toimintaohjeista oppilaskunnan kokouksiin osallistumisesta ja sen ohjeen mukaan on opettajien toimittava. Tällä taataan tasapuolisuus kaikkia hallituksen jäseniä kohtaan.

Tilaisuuden päätteeksi kukitettiin ja kuvattiin kaikki paikalla olevat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja Joonas Koivulaa haastateltiin Keudan sidosryhmälehteen. Kokouksesta oli etukäteen tehty ja lähetetty lehdistötiedote lehdistölle, jotta uusi oppilaskunta saisi heti näkyvyyttä lehdistössä. Lehdistöä ei kuitenkaan saapunut paikalle, vaan teimme uuden lehdistötiedotteen varsinaisen kokouksen jälkeen. Tätä kautta saimme Keski-Uusimaa lehteen palstatilaa ja tieto Keudan oppilaskunta Kuomasta levisi eteenpäin (Liite 8).

Kokouksen päättyessä oli iloisia ilmeitä kokoustila täynnä, onnellisia hallituksen jäseniä ja varajäseniä. Uusi hallitus sopi myös kokouksen päätteeksi ensimmäisen järjestäytymiskokouksensa, joka pidetään 23.2.2009, Keudan hallinnon tiloissa Järvenpäässä, Sibeliuksenväylä 55 A, neuvotteluhuone Kyökissä.

Kuva 2. Keudan oppilaskunta Kuoman 1. yleiskokoukseen osallistuneet ja valitut hallituksen varsinaiset ja varajäsenet

7 Tutkimuksen tulokset

Nuoret tuntuvat olevan nyt ja mahdollisesti tulevaisuudessakin entistä kiireisempiä, stressaantuneempia ja ehkä välinpitämättömpiä sekä pinnallisempia kuin aikaisemmin. Tämä ei välttämättä edesauta vastuunottoa yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista asioista eikä oppilaskuntatoiminnasta. Toisaalta nuoret ehkä kuitenkin haluavat tuoda mielipiteensä esiin. Haasteena onkin yhteiskunnallisen osallistumisen lisääminen ja yksittäisten nuorten innostaminen toimintaan sekä motivaation ylläpitäminen pitemmällä tähtäimellä. Dialogia käydään niin mediassa kuin työpaikoillakin nuorten huonovointisuudesta, mielenterveysongelmista, yhteisöllisyyden puutteesta jne. Parhaimmillaan oppilaskuntatoiminta edistää nuorten hyvinvointia, mielenterveyttä, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhdessä tekemisen iloa sekä voimaa.

7.1 Oppilaskuntatoiminnan haasteita

Oppilaskuntatoimijoiden tulee tiedostaa oppilaskunnan haasteet, jotta kehittäminen olisi tehokkaampaa. Suomessa on tehty erilaisia tutkimuksia ja selvityksiä niin oppilaskunnista kuin kansalaiskasvatuksesta ja aktiivisesta kansalaistoiminnasta. Selvityksiä löytyy, niitä tulisi nyt hyödyntää ja tehdä toimintaa käytännön tasolla, pelkät selvitykset eivät vie asioita kovin paljon eteenpäin.

Haasteena Suomen kansalaiskasvatukselle Suutarisen (2006, 113) mukaan on opetuksen tietopainotteisuus ja käytännön tason kokemuksen kautta oppimismahdollisuuksien puute. Meidän tulisi tehdä oppilaskuntatoiminta näkyväksi jo opetussuunnitelma tasolla. Keudan eri yksiköiden oppilaskuntien yhteiset tapaamiset aktivoivat selvästi eri yksiköiden oppilaskuntien toimintaa tämän tutkimuksen aikana. Hyviä käytänteitä saadaan levitettyä helposti eteenpäin, kun Kuoman kokouksissa annetaan aikaa kokemusten vaihtoon. Näiden tapaamisten tulisi löytyä opetussuunnitelmista, jolloin se olisi opetustoimintaa ja toiminnasta saa opintoviikkoja opintosuoritusotteeseen. Toiminta oppilaskunnissa on nyt kaksitasoista yksikkötaso ja Keudataso. Tällöin tulee opetussuunnitelmasta löytyä molemmille toimijatasoille oma kurssinsa.

Tässä opinnäytetyössä asenne ja arvostus tulivat hyvin olennaisena osana esille oppilaskunnan toiminnan edellytyksenä. Jos yksikössä opettajien asenne oli negatiivinen, oli myös opiskelijoilla vaikeuksia lähteä toimintaan mukaan. Suutarisenkin (2006, 115) mukaan kouluissa opettajien anteet ja käsitykset voivat olla hyvinkin negatiivisia oppilaskuntaa kohtaan ja opiskelijat jopa kokevat saavansa positiivisempaa palautetta kun eivät kuulu oppilaskuntaa tai ainakaan jos eivät toimi siinä aktiiviseksi. Voi olla, että kouluissa myös vältellään arvojen ja asenteiden kehittämistä. Arvot ja asenteet ovat niin syvällä ihmisessä, että niihin puuttuminen koetaan vaikeaksi. (Suutarinen 2006, 14) Oppilaskuntatoiminnan arvostus näkyy selkeästi Keudan hallinnossa. Keudan arvot uudistettiin vuonna 2008 yhteistyössä henkilöstön ja opiskeli-

joiden kanssa (Kuvio 2). Suurin osa rehtoreistakin kokee oppilaskuntatoiminnan tärkeänä osana koulun toimintoja. Opettajista oppilaskunnista vastuussa olevat ovat halukkaita resurssien- ja puitteissa kehittämään toimintaa. Aineen- ja ammatinopettajien asenteissa on Keudassakin hyvin paljon vielä tekemistä. Suuri osa oppilaskuntatoiminnasta kiinnostuneista opiskelijoista jää toiminnan ulkopuolelle miellyttääkseen opettajaansa, nousee esiin myös tutkimusaineistostani. Suutarinenkin (2006, 122) nostaa esille oppilaitosten ilmapiirin yleisesti selvittävien asioiden rinnalle on syytä seurata sitä, miten koulut ja oppilaitokset tukevat opiskeluilmpii- rin avoimuutta ja oppilaiden oikeutta omaan mielipiteeseen.

Voisi ajatella, että toiminta mihin ei aikaisemmin ole törmännyt, on siihen vaikea lähteä mukaan. Kyseessä on tällöin tiedon ja kokemuksen puute. Tämän ongelman on aika jo pitkälle hoitanut ammatillisten oppilaitosten oppilaskuntien osalta, sillä vuodesta 2004 lähtien on perusopetuksessa kehitetty oppilaskuntatoimintaa aktiivisemmin, joten nyt toiselle asteelle tulevat nuoret ovat jo tietoa ja mahdollisesti kokemustakin rikkaampia. Se miten nuoret toimivat toisella asteella oppilaskunnassa on pitkälti peruja perusasteen toiminnasta ja taas korkea-asteelle malli on opittu aikaisemmin. Toiminta on jatkumoa ja kehittyä iän ja taitojen karttuessa.

Ei riitä, että koulujen opetussuunnitelmiin lisätään yhteiskuntatietoutta eri muodoissaan, tarvitaan nimenomaan toiminnan ja kokemuksen kautta oppimista. Oppilaskuntatoiminta on erinomainen tapa saada tämä kokemus vaikuttamisesta ja vaikuttamisen tuomista tuloksista, jos siihen annetaan riittävät mahdollisuudet. Aikuisten asenne on oppilaskuntatoiminnassa ensiarvoisen tärkeä.

7.2 Perustamisvaiheen aiheuttamaa aktivoitumista

Keudan yksiköiden oppilaskunnissa oli havaittavissa selkeää aktiivisuuden tason nousua koko prosessin ajan, sillä mikään yksikkö ei halunnut olla poissa Keudan yhteisen oppilaskunnan suunnittelusta. Koulutus- ja suunnittelutilaisuuksien edetessä yksiköiden oppilaskunnista tuli pikkuhiljaa tietoja heidän järjestäytymisestään. Viimeinen järjestäytyminen tapahtui edellisellä viikolla ennen perustamiskokoustamme. Yksikössä, jossa oppilaskunta ei ollut toiminut kolmena edellisenä lukuvuonna laisinkaan, tuli puheenjohtajuudesta todellinen vaalikampanja vaalipuheineen kaikkineen. Järjestäytymisen aktiivisuudesta voisi ajatella, että nuorten kiinnostus oppilaskuntatoimintaa kohtaan on hyvä, nuoret vain tarvitsevat siihen tukea ja alullepanijan. Kuomallakin on jo nyt hyviä ideoita ilmaan ja toimintasuunnitelmaan "heitettynä". Nyt täytyy muistaa olla heidän tukenaan ja kannustaa jatkamaan. Kuoman toiminnalle on monenlaisia mahdollisuuksia, millaisiksi ne muodostuvat, riippuu tästä ensimmäisestä hallituksesta ja sen viitoittamasta tiestä.

Tehdessäni havaintoja oppilaskunnan sääntöjen luontivaiheessa huomasin opiskelijoiden ottavan asian vakavammin kuin olin odottanut. Kun säännöt tehtiin pienryhmissä ja esiteltiin toisille, tekijöitä ei laskettu kovin helpolla, vaan aina haluttiin perustelut ehdotukselle. Osa opiskelijoista koki tämän sääntöjen teon aika raskaaksi, sillä tekemistä oli paljon ja koko ajan piti pysyä tarkkana, jotta säännöistä tuli sellaiset kuin haluttiin.

7.3 Oppilaskunnista vastaavien henkilöiden kokemuksia

Oppilaskuntien vastuuhenkilöiden ensimmäisessä kokoontumisessa havainnoidessani tilannetta totesin, että lähtökohta oli positiivinen, vaikka negatiiviset asiat tulivatkin voimakkaammin esille. Kun SWOT-analyysin kautta oli purettu pelätyt uhat ja heikkoudet, löytyi huomattava joukko myös vahvuuksia ja mahdollisuuksia (Kuvio 8.). Oppilaskunnista vastaaville henkilöille järjestetyssä tilaisuudessa oli aluksi hiukan varautunutkin ilmapiiri, mutta tilaisuuden päättyessä oli jo havaittavissa mahdollisuuksien korostusta ja innostusta. SWOT-analyysi toi huomattavan määrän tietoa oppilaskunnista vastaavien henkilöiden näkemyksistä oppilaskuntatoimintaa kohtaan. Mielestäni oli tärkeää, että oppilaskuntien vastuuhenkilöt näkivät vahvuutena toiminnan kehittämismahdollisuudet ja hyvän hengen, eikä pelkästään hyviä puitteita. Hyvä fiilis tekemiseen antaa hyvät onnistumismahdollisuudet toiminnan kehittämiseen.

Oppilaskunnista vastaavissa henkilöissä oli havaittavissa selkeää helpotusta siitä, ettei työtä tarvitsekaan tehdä yksin vaan Keudassa on muitakin vastaavassa tilanteessa olevia. Vertaistuki ja kokemusten vaihto oli tapaamisten yksi tärkeimmistä asioista. Viimeisessä tapaamisessa ei sovittu uutta tapaamista, mutta joka tapauksessa tälle ryhmälle kannattaa mielestäni jatkossa sopia säännöllisiä tapaamisia, vaikka harvemminkin. Oppilaskunnista vastaavat henkilöt ovat yksiköissään todella yksin ja jo tutkimustenkin mukaan arvostus ei ole kaikkialla kovin kovassa kurssissa.

7.4 Vaikuttamisen aste

Nuorten osallistumisen vähäisyys on Suutarisen (2006, 114) mukaan haaste johon tulisi ensisijaisesti puuttua. Kun Suomessa on vallitsevana ilmapiirinä yleinen osallistumattomuus yhteisten asioiden hoitoon, eivät nuoret saa todellista aktiivisen kansalaisen mallia. Keudassa on tavoitteena saada oppilaskunta toimimaan aidosti. On tärkeää saada opiskelijoiden mielipide Keuda-tasoisin asioihin, ei vain yksikkötasolla, vaikka siinäkin taitaa vielä olla tekemistä. Keudassa on useita eri ryhmiä, joihin opiskelijaedustus on tarpeellinen mm. laaturyhmä, johdoryhmä, pedagoginen kehittämissyhmä ja yksikkötasolla mm. yksiköiden kehittämissyhmät. Näihin ryhmiin opiskelija ovat lähteneet mielellään, mutta empien tämän tutkimuksen aikana. Ensimmäisten kokemusten jälkeen voimme vasta sanoa kuinka jatkossa käy. Joka tapauksessa

eri luottamustehtäviä hoitaessaan he tarvitsevat tukea ja kannustusta. Asiat voivat olla aika vaikeita ymmärtää, jolloin aikuisen tuki ja ohjaus on tarpeen.

Jotta demokratiaan ja kansalaistoimintaan asetettuja tavoitteita olisi mahdollista saavuttaa, edellyttää se Suutarisen (2006, 93) mukaan, että tulisi luoda mahdollisuus tutustua ja vaikuttaa konkreettisiin asioihin oppilaitoksissa ja kotipaikkakunnilla. Keudan oppilaskunta Kuoman sääntöjen (Liite5.) mukaan oppilaskunnan tehtävänä on:

- edistää Keudan toimipisteiden oppilaskuntien yhteistyötä
- valvoa ja toteuttaa ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (630/98) toteutumista Keudassa
- ajaa Keudan toimipisteiden oppilaskuntien etuja ja noudattaa niiden tahtoa
- edustaa Keudan toimipisteiden oppilaskuntia kaikissa mahdollisissa toimielimissä ja yhteistyöryhmissä sekä tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja opistoa koskevissa asioissa
- vastata Keudan oppilaskunnan tehtävien toteutumisesta.

Nämä tehtävät ovat keskittyneet kuntayhtymän sisäiseen toimintaan ja säännöissä ei ole otettu kantaa yhteiskunnallisesti merkittäviin asioihin. Nämä sääntöihin kirjatut tehtävät konkretisoituvat vuosittain laadittavan toimintasuunnitelman avulla (Liite 6.). Toimintasuunnitelman mukaan Kuoman vaikutusmahdollisuudet ovat hyvin pitkälle kiinni niistä työryhmistä mihin Keudassa heidän annetaan osallistua. Kuoma todennäköisesti vaikuttaa, toimintasuunnitelman mukaan, yksiköiden oppilaskuntien aktiivisuuden tasoon. Tätä kautta katsoisin kehittyvän myös vaikuttaminen kuntatasonkin asioihin, yhteistyötahoina voisivat olla mm. nuorisovaltuustot.

7.5 Yhteistyökumppanit ja vaikuttamisen laajuus

Luvussa 6.1.2 (Yhteistyökumppaneiden kartoitus) kuvaamieni yhdistysten kanssa yhteistyömuotojen luonti on mielestäni todella tärkeää. Heillä on kokemusta monista oppilaskunnista. Koulutus ja konsultointiapu ovat heiltä ensimmäisenä mieleen tuleva konkreettinen vahvuus. Yhdistyksinä Osku ja Sakki ovat toistensa kanssa kilpailevia yhdistyksiä ja se näkyy myös heidän toiminnassaan ulkopuoliselle. Molemmat yhdistykset ovat halukkaita tekemään yhteistyötä maksullisen palvelutoiminnan kautta, mutta heiltä saa myös puhelinkonsultaatiota pienissä asioissa. Katsoin kuitenkin, että oppilaskunnan organisoinnin pystyin hoitamaan ilman maksullista palvelutoimintaa. Saavutin työni tärkeimmän tuloksen ja Keudan oppilaskunta on perustettu ja se on toiminnassa.

Pohtiessani yhteiskuntavaikuttamisen kokonaisuutta, toivon oppilaskunnissa mietittävän myös vastuullisuutta oman toiminnan, yksilön, yhteiskunnan ja jopa koko maailman näkökulmasta. Dialogin avulla voi saada nuoret avaamaan silmänsä laajemmalle kuin muuten olisi mahdollista, vai voinko? Missä menevät rajata? Joskus opettajankoulutukseen lähtiessäni sanoin, että

vain taivas on kattona mahdollisuuksilleni toteuttaa itseäni ja sama asia pätee mielestäni oppilaskuntatoimintaan. Havaintojeni mukaan Keudan yhteinen oppilaskunta luo mahdollisuuksia yhteisöllisyyden lisääntymiseen niin yksiköissä kuin koko Keudankin tasolla.

8 Johtopäätökset

Tiedonhankinta ei tuottanut ongelmia työn alkuvaiheessa, eikä koko prosessin aikana. Oikeiden hakusanojen miettiminen on yksi tärkeimmistä asioista haun onnistumisen kannalta. Yllätyksenä tuli Helsingin Sanomissa julkaistu tutkijan mielipide, että ammattikoulusta valmistuu alamaisia. Tähän kirjoitukseen tulikin parin ammattikorkeakoulun henkilöstön mielipidekirjoitusta, jotka olivat myös hyviä työni aiheen ajankohtaisuuden kannalta. Ajankohtaisempaa aihevalintaa saa hakea.

Olen mielestäni kehittänyt ja kehittämässä edelleen äärimmäisen tärkeää asiaa nuorten hyvinvoinnin ja vaikuttamismahdollisuuksien osa-alueilla. Näkemykseni on tällä hetkellä hyvinkin positiivinen oppilaskuntatoiminnan mahdollisuuksista. Kun nuorille antaa tukensa ja uskoo heidän osaamiseensa, he uskaltavat lähteä vaikuttamaan asioihinsa. Nuorille on itsestään selvää olla yhteydessä myös Suomen rajojen ulkopuolelle ja heidän uskalluksellaan ei ole estoja silloin kun heille antaa mahdollisuuksia. Näkisin meidän Keudassa saavuttavan hyvin nopeastikin kansainvälisen yhteistyön oppilaskuntatoiminnassa, kun vain saamme aktivoitua oppilaskunnan toiminnan muuten. Globaali toiminta tuntuu nuorille olevan itsestään selvyys, kun taas meille aikuisille se on usein todellista kehittämistä ja uurastuksen tulosta.

Hypoteesina aluksi esitin, että vaikeuksia tässä työssä tulisi tuottamaan opiskelijoiden saanti kokoon ja aktivointi oppilaskunnan perustamiseen. Näin tutkimukseni päätteeksi voin todeta, että tuo hypoteesin on toisaalta oikeassa, mutta toisaalta taas väärässä. Opiskelijoita, jotka haluavat toimia oppilaskunnassa aktiivisesti on kohtuullinen määrä, mutta heidän saanti samaan kokoukseen tuottaa haasteita. Tämä haaste johtuu Keudan yksiköiden sijaintien etäisyyksistä sillä julkinen liikenne ei kulje joustavasti itä-länsi suunnassa. Lisäksi opettajien asenteessa on monilta kohdin vielä paljon korjattavaa. Aktiiviset opiskelijat ovat kiireisiä muillakin elämän osa-alueilla ja ammatillisen koulutuksen työssäoppiminen tuo omat lisähaasteensa.

Oppilaskuntatoiminnassa tulee olla esillä ne asiat mihin nuoret haluavat vaikuttaa. Ihminen ei halua tehdä asioita, jotka eivät häntä henkilökohtaisesti kiinnosta tai kosketa. Mielestäni oppilaskuntatoiminnassa tulee muistaa nuorten ikä ja heidän intressit. Kun he pääsevät vaikuttamaan, ehkä aikuisten mielestä pieniin asioihin, voivat ne olla nuorten näkökulmasta hyvinkin merkittäviä. Keski-Uusimaasta löytämäni sarjakuva Touhulan perheestä (Kuva 4.)

kuvaa mielestäni hyvin vaikuttamisen halua suhteessa toimintaan, vaikka tuossa sarjakuvassa ehkä hiukan koomisestikin. Jotta ihminen ylipäättään jaksaa tehdä asioiden eteen jotain, tulee hänen kokea se merkitykselliseksi oman elämänsä kannalta.

Kuva 3. Vaikuttamisen halu. (Marshall 2009)

Tavoitteena on, että opiskelijat kokevat opiskelevansa Keudassa, eikä vain tietystä Keudan yksikössä. Tätä kautta pääsemme yhteisöllisyyteen koko Keudan alueella ja jopa yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen usean kunnan alueella. Yhteisten kannanottojen teko eri kuntien vaikutuseliimiin voisi olla hyvänä alkuna. Yhteistyö nuorisovaltuustojen kanssa on tärkeää ja yhteistyö heidän kanssaan antaa erilaisille aloitteille enemmän pontta.

Tässä työssä en päässyt oppilaskunnan perustamista pidemmälle ja näin ollen oppilaskunnan toiminnan jatkuvuus jää seuraamatta. Tämä luo tarpeen mahdolliselle jatkotutkimukselle, jossa voisi hyödyntää kvantitatiivisia menetelmiä, tuomaan lisäarvoa ja syventämään tutkimuksen tuloksia. Olisi todella mielenkiintoista tutkia sitä mihin nuoret haluavat vaikuttaa ja mihin he ensin suuntaavat voimavaransa. Mille tasolle nuoret voivat päästä niinkin suuressa kuntayhtymässä kun Keuda on? Kaiken kaikkiaan näitä kuntayhtymätasoisia oppilaskuntia ei ole Suomessa vielä monia, ja ne mitkä on perustettu, eivät ole vielä toimineet kovin kauan. Muutaman vuoden kuluttua eri oppilaskunnissa on syntynyt jo niin paljon muistioita ja pöytäkirjoja, joiden avulla jatkotutkimuksen voisi saada hyvin aikaan.

Tätä työtä tehdessäni havaitsin löytäväni valtavasti syitä siihen, miksi oppilaskuntien tulisi toimia aktiivisesti. Tiedostamattani kaipasinkin tätä tietoa ja siksi myös sitä etsin. Tarvitsin itselleni varmistusta siihen, että työ on tarpeellinen ja arvokas. Miksi sitten piti näin tehdä? Omat asenteeni ovat olleet aikaisemmin samanlaisia kuin työni on osoittanut suuren osan opettajien asenteista olevan. Ymmärrän opettajia hyvin, mutta nyt vielä paremmin oppilaskunnan aktiiveja ja arvostan heitä kovasti.

Menetelmänä toimintatutkimus ja havainnointi ovat monipuolisia ja toisiaan täydentäviä menetelmiä tässä tutkimuksessa. Kuten jo aikaisemmin mainitsin, että kvantitatiivinen tutkimus

voisi olla täydentämässä ja tuomassa lisää luotettavuutta sekä yleistettävyyttä tutkimuksen tuloksiin. Tässä tutkimuksessa en kuitenkaan käyttänyt kvantitatiivista tutkimusta ajan ja rajauksen vuoksi. Käyttämäni tutkimusmenetelmät toimivat tämän tutkimuksenosalta hyvin. Jos aloittaisin työtäni tämän työn kautta oppimieni asioiden valossa, aloittaisin työni vielä perusteellisemmin puntaroimalla havainnoinnin kohteet ja ajat tarkemmin. Tekisin tarkemman ja suunnitelmallisemman kenttäpäiväkirjan. Varaisin ehkä vieläkin enemmän aikaa kirjoittamisvaiheeseen ja viimeistelyjen tekemiseen. Kokonaisuutenaan olen työhöni tyytyväinen ja nautin työn tekemisestä koko prosessin ajan.

Lähteet

Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus. 2008. Haettu 21. 2. 2009 osoitteesta Opetushallitus: <http://www.oph.fi/page.asp?path=1,444,44937,75882,85365>

Eskola, J.; & Suoranta, J. 2001. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Jyväskylä: Osuuskunta vastapaino.

Harju, A. 2007. *Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman loppuraportti*. Haettu 22. 2 2009 osoitteesta Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö: http://www.vsy.fi/doc/Pol_ohjelmatiivistykset_AH.pdf

Heikkilä. 2008. *Keuda*. Haettu 5. 9. 2008 osoitteesta http://www.keuda.fi/portal/kuntayhtyma/opsin_yhteinen_osa/

Heikkilä, H. 2007. *Keuda*. Haettu 6. 2. 2009 osoitteesta <http://www.keuda.fi/portal/kuntayhtyma/>

Heikkinen, H.; Huttunen, R.; & Moilanen, P. 1999. *Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja*. Juva: PS-viestintä Oy.

Hirsjärvi, S.; Remes, P.; & Sarjavaara, P. 2004. *Tutki ja kirjoita*. Jyväskylä: Kirjayhtymä Oy. Jansson, R.; & Juselius, P. (ei pvm). *Tekes*. Haettu 9. 2 2009 osoitteesta Projektiopas: <http://www.tekes.fi/julkaisut/opas/aloitus/swot.html>

Karpela, T. 2004. *Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman avausseminaari*. Haettu 22. 2. 2009 osoitteesta Opetusministeriö: http://www.minedu.fi/OPM/Puheet/2004/3/kansalaisvaikuttamisen_politiikkaohjelman_avausseminaari?lang=sv

Kauppinen, J.; Kaihari-Salminen, K.; & Hyvärinen, R. 2006. *Perusopetuksen oppilaskuntatoiminnan kartoitus 2005*. Helsinki: Opetushallitus; Edita Prima Oy.

Kauppinen, J.; Kaihari-Salminen, K.; Ojala, M.-L.; Pirttinen, S.; & Hollo, M. 2007. *Lukion ja ammatillisen peruskoulutuksen oppilaskuntatoiminnan kartoitus 2006*. Helsinki: Opetushallitus; Edita Prima Oy.

Keski-Uusimaa. 2009. Haettu 18. 2. 2009 osoitteesta Arkisto: <http://www.keskiuusimaa.fi/Uutiset/Arkisto/2009/01/28/Keudan-yhteinen-oppilas-kunta-nimettiin-Kuomaksi>

Keuda. Haettu 10. 2. 2009 osoitteesta Keuda - kuntayhtymän organisaatio: http://www.keuda.fi/portal/kuntayhtyma/kuntayhtymän_organisaatio/

Keuda. 2007. Haettu 6. 3. 2009 osoitteesta Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän perussopimus: <http://www.keuda.fi/portal/kuntayhtyma/perussopimus/>

Kärnä, E. 2008. *Keudan oppilaskuntien koulutuspäivä*. (E. Kärnä, Esiintyjä) Järvenpää.

Laki ammatillisesta koulutuksesta. 21.8.1998/630.

Laukia, J. 2008. Tuottaako 2000-luvun ammatillinen koulutus sivistyneitä kansalaisia? *Helsingin Sanomat* 30.9.2008, s. C8. Sanoma News Oy. Helsinki.

Leinonen, R. (ei pvm). *Opinnäytetyöpankki*. Haettu 2. 1. 2009 osoitteesta Kajaanin ammattikorkeakoulu: <http://193.167.122.14/Opari/ontTukiToimTutk.asp>

Lukiolaki. 21.8.1998/629.

Manninen, A. 2008. *Keuda - intranet*. Haettu 21. 2. 2009 osoitteesta Pedagoginen strategia: https://intra.keuda.fi/portal/toiminnan_kehittaminen/strategiset_kaytannot/pedagoginen_strategia/pedagogise.n_kehittamisen_painopisteet/

Manninen, J. 2008. *Matkalla osallisuuteen, Osallistuva oppilas - yhteisöllinen koulu-kehittämishankkeen vaikuttavuuden arviointi*. Haettu 15. 2. 2009 osoitteesta <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2008/liitteet/opm08.pdf?lang=fi>

Manninen, S. 2004. *Eduskunta*. Haettu 7. 3. 2009 osoitteesta Perustuslakivaliokunnan lausunto 39/2004 vp: http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/pevl_39_2004_p.shtml

Marshall. 2009. Touhulan perhe. *Keksi-Uusimaa* 11.2.2009 s. 13. Suomen lehtiyhtymä Oy, Tuusula.

Meriläinen, M. 2004. *Joensuun yliopisto*. Haettu 3. 1. 2009 osoitteesta Opetuksen kehittäminen: http://www.joensuu.fi/hallinto/jopke/dokumentit/TOIMINTATUTKIMUS_HANKETYON_TUKENA.ppt

Mäkinen, J. 2008. *Suomen lukiolaisten liitto*. Haettu 7. 3. 2009 osoitteesta <http://www.lukio.fi/oppilaskuntatoiminnanopas>

Mäkinen, V.; & Pölonen, H. 2006. *Kansalaisvaikuttamisen hankkeen loppuraportti*. Haettu 11. 2. 2009 osoitteesta Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä: http://www.oph.fi/hankkeet/kansalaiskasvatus_ammattillinen/joensuu_nuorten_osallisuushanke.pdf

Niemelä, S. 2005. *Valtioneuvosto*. Haettu 20. 2. 2009 osoitteesta Hallituksen politiikkaohjelmat Kansalaisvaikuttaminen: <http://valtioneuvosto.fi/tietoarkisto/politiikkaohjelmat/kansalaisvaikuttaminen/fi.jsp>

Nousiainen, L.; & Piekkari, U. 2005. *Osallistuva oppilas - yhteisöllinen koulu*. Opetusministeriö 2005:19.

Nurmi, T.; Rekiaro, I.; Rekiaro, P.; & Sorjanen, T. 2003. *Suuri sivistyssanakirja*. Jyväskylä: Gummerus Kustannus Oy.

Opetushallitus. 2008. *Edu.fi*. Haettu 20. 2. 2009 osoitteesta oppilaskutatoiminta: <http://www.edu.fi/page.asp?path=498,530,1285,19012>

Opetushallitus. *Etälukio*. Haettu 9. 2. 2009 osoitteesta Opetushallitus: <http://www2.edu.fi/yrittajyyssvayla/?page=223>

Opetushallitus. 2004. *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004*. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

Opetusministeriö. 2008. *Ammatillinen koulutus Pohjois-Karjalassa*. Haettu 9. 2. 2009 osoitteesta <http://www.pkky.fi/Resource.phx/pubman/templates/5.htx?id=1503>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2008. Haettu 04. 02. 2009 osoitteesta Yhdistysrekisteri: <http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>

Perusopetuslaki. 21.8.1998/628.

Pääministeri Matti Vanhasen hallitus. 20. 2006. *Hallituksen strategia-asiakirja 2006, Hallituksen poikkihallinnolliset politiikkaohjelmat ja politiikat*. Haettu 22. 2. 2009 osoitteesta Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja | 3/2006: <http://www.vnk.fi/julkaisukansio/2006/j03-strategia-asiakirja-2006/pdf/fi.pdf>

Rantala, J.; & Salminen, J. 2006. *Kansalaisvaikutamisen edistäminen koulussa ja opettajankoulutuksessa*. Helsinki: Historiallis-yhteiskuntatiedollisen kasvatuksen tutkimus- ja kehittämiskeskus.

Räihä, S. 2008. Lukiolaisten ja ammattikoululaisten politiikkatiedoissa suuret erot. *Helsingin Sanomat* 10.8.2008, s. A4. Sanoma News Oy. Helsinki.

Saarikoski, V. 2008. Tuottavatko ammattioppilaitokset vain alamaisia. *Helsingin Sanomat* 3.9.2008, s. C6. Sanoma News Oy. Helsinki.

Sakki. Haettu 11. 2. 2009 osoitteesta Mikä Sakki: http://www.sakkinet.fi/fi/mika_sakki

Saku ry - liikuntaa ja kulttuuria ammatillisiin oppilaitoksiin. (ei pvm). Haettu 11. 2. 2009 osoitteesta Saku-info: http://www.sakury.net/SAKUINFO/sakuinfo_index.htm

Sarkomaa, S. 2007. *Koulutus ja tutkimus vuosina 2007-2012 Kehittämissuunnitelma*. Haettu 20. 2 2009 osoitteesta Opetusministeriä: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/asiakirjat/kesu_2012_fi.pdf

SLU.fi. 2007. Haettu 6. 3. 2009 osoitteesta Päättä oikein -Seurajohtajan käsikirja: http://www.slu.fi/urheiluseuroille/julkaisut_ja_tyokalut/paata_oikein-seurajohtajan_kas/seuran_hallinto/seuran_perustaminen/

Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry. (ei pvm). Haettu 11. 2. 2009 osoitteesta Jäseneksi: <http://osku.info/jaseneksi.php#virallinen>

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731.

Suutarinen, S. 2006. *Aktiiviseksi kansalaiseksi - Kansalaisvaikuttamisen haaste*. Juva: WS Bookwell Oy.

Tasanen, H.-L. 2008. Järjestöpäällikkö, Suomen opiskelija-Allianssi - Osku ry. (E. Kärnä, Haastattelija)

Tilastokeskus. 2005. Haettu 17. 2. 2009 osoitteesta Vapaa-aika tutkimus: http://www.stat.fi/til/vpa/2002/vpa_2002_2005-01-26_tie_001.html

Vanhanen, M. 2003. *Hallituksen strategia-asiakirja 2003, Hallituksen poikkihallinnolliset politiikkaohjelmat ja politiikat*. Helsinki: Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja | 14/2003.

Vilkkä, H. 2006. *Tutki ja havainnoi*. Vaajakoski: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yhdistyslaki 26.5.1989/1503.

Kuvat

Kuva 1. Sääntöjen esittely 7.10.2008 Keuda Keravan Keskikadulla.....	35
Kuva 2. Keudan oppilaskunta Kuoman 1. yleiskokoukseen osallistuneet ja valitut hallituksen varsinaiset ja varajäsenet	39
Kuva 3. Vaikuttamisen halu. (Marshall 2009).....	45

Kuviot

Kuvio 1. Keudan organisaatio (Keuda).....	8
Kuvio 2 Keudan arvot (Heikkilä 2008)	9
Kuvio 3. Aktiivisen kansalaisuuden nelikenttä. (Nousiainen & Piekkari 2005, 9)	14
Kuvio 4. Esimerkki tutkimuskohteen eri tasoista Vilkan (2006, 25) mukaan, muokaten ko. tutkimukseen sopivaksi.	17
Kuvio 5. Toimintatutkimuksen vaiheet Carr & Kemmisin (1986) mallissa (Heikkinen ym. 1999, 67).....	19
Kuvio 6. Oppilaskunnan yhteiskunnallinen tausta. (Nousiainen & Piekkari 2005, 11)	22
Kuvio 7. Keudan oppilaskunnan perustamisen vaiheet	26
Kuvio 8. Keudan yhteisen oppilaskunnan lähtötilanteen SWOT-analyysi.....	28
Kuvio 9. Oppilaskunnan organisaatiomalli.	33
Kuvio 10. Keudan oppilaskunnan organisointi (Kärnä 2008).....	33

Liitteet

Liite 1. Toimintasuunnitelma	53
Liite 2. Oppilaskuntien koulutuspäivä 3.9.2008, ohjelma	54
Liite 3. Mallisivu sääntöjen luonnosteluvaiheesta.	54
Liite 4. Perustamis- ja 1. yleiskokouksen esityslista	55
Liite 5. Keudan oppilaskunta Kuoman säännöt.....	56
Liite 6 Keudan oppilaskunta Kuoman toimintasuunnitelma vuodelle 2009	61
Liite 7 Keudan oppilaskunta Kuoman talousarvio vuodelle 2009	63
Liite 8 Juttu Kuomasta Keski-Uusimaa lehdessä. (Keski-Uusimaa, 2009)	64

Toimintasuunnitelma: Oppilaskunta

Strateginen päämäärä	Takaamme opiskelijoille ammattitaidon ja tuemme heidän sijoittumistaan nopeasti työelämään tai jatko-opintoihin		
Avaintavoite	<i>Keudan yhteisen oppilaskunnan toiminnan käynnistäminen</i>		
Työryhmä	<i>Erja Kärnä, Pekka Aittoniemi, opoja</i>		
Toimenpide	Vastuuhenkilö/ryhmä	Milloin alkaa? Milloin valmis?	Tekemisen mittarit
Oppilaskuntamallien kartoittaminen, oppilaskunnan tehtävien ja velvollisuuksien selvittäminen	E.K.	3.9.2008	Vaihtoehdot esillä 3.9.2008
Oppilaskunnan koulutuspäivä, yleistä oppilaskunnasta ja oppilaskunnan perustamisesta.	E.K., oppilaskuntien vastaavat opettajat	3.9.2008	Koulutuspäivä pidetty
Oppilaskunnista vastaavien opettajien tapaaminen. Aiheena oppilaskunnan säännöt.	E.K.	30.9.2008	Tapaaminen pidetty
Keudan yksiköiden oppilaskuntien pj:t, siht. ja varapj:t tapaaminen. Aiheena Keudan oppilaskunnan sääntöjen valmistelu.	E.K., oppilaskuntien vastaavat opettajat	6.10.2008	Tapaaminen pidetty, sääntöluonnos valmiina
Keudan oppilaskunnan 1. yleiskokous -Hallituksen valinta, Oppilaskunnan nimi asia ja sääntöjen hyväksyminen.	Työryhmä	Helmikuu 2009	Kokous pidetty, hallitus valittu, nimen valinnasta päätetty ja säännöt hyväksytyt
Keudan oppilaskunnan järjestäytymiskokous	Työryhmä	Helmikuu 2009	Kokous pidetty ja toiminnan suunnittelu aloitettu.

Liite 2. Oppilaskuntien koulutuspäivä 3.9.2008, ohjelma

OPPILASKUNTIEN KOULUTUSPÄIVÄ 3.9.2008

Keuda Järvenpää Wärtsilänkatu, Studio.

Ohjelma:

KEUDAN OPPILASKUNTIEN VASTAAVAT OPETTAJAT:

- kello 8.15 Kahvi
- kello 8.30 esittäytyminen ja keskustelua tämän hetkisestä tilanteesta,
Erja Kärnä, opiskelija-asioiden päällikkö, Keuda
- kello 9.00 Mitä oppilaskunnan vastaavalta opettajalta odotetaan?
Susanna Haapalainen, puheenjohtaja, Sakki ry.

KEUDAN OPPILASKUNTIEN VASTAAVAT OPETTAJAT, PUHEENJOHTAJAT JA SIHTEERIT TAI HEIDÄN VARAJÄSENENSÄ:

- kello 10.00 Kahvi ja hedelmiä
- kello 10.15 Tervetuloa, Rauno Hoikkala, rehtori, Keuda Järvenpää
- kello 10.30 Oppilaskunnat Keudassa ja Keudan yhteinen oppilaskunta,
Erja Kärnä, opiskelija-asioiden päällikkö, Keuda
- kello 10.50 Kokemuksia oppilaskuntatoiminnasta
Keuda Mäntsälän Saarenkartanon oppilaskunta
Keuda Tuusulan Kirkkotien oppilaskunta
- kello 11.30 Ruokatauko
- kello 12.15 Sakki ja oppilaskuntatoiminta, Susanna Haapalainen, puheenjohtaja, Sakki ry.
- kello 12.45 Osku ja oppilaskuntatoiminta, Antti Laaksonen, puheenjohtaja ja
Hanna-Leena Tasanen, järjestöpäällikkö, Suomen opiskelija-Allianssi - Osku ry.
- kello 13.15 Saku ja oppilaskuntatoiminta, Saija Sippola, tiedottaja, Saku ry.
- kello 13.45 Yhteenveto, seuraava tapaaminen,
Keudan oppilaskunnan järjestäytymiskokouksesta sopiminen. Erja Kärnä, Keuda
- kello 14.30 Kahvit ruokasalissa.

Liite 3. Mallisivu sääntöjen luonnosteluvaiheesta.

1§ Nimi, kotipaikka, jäsenkunnat ja kieli

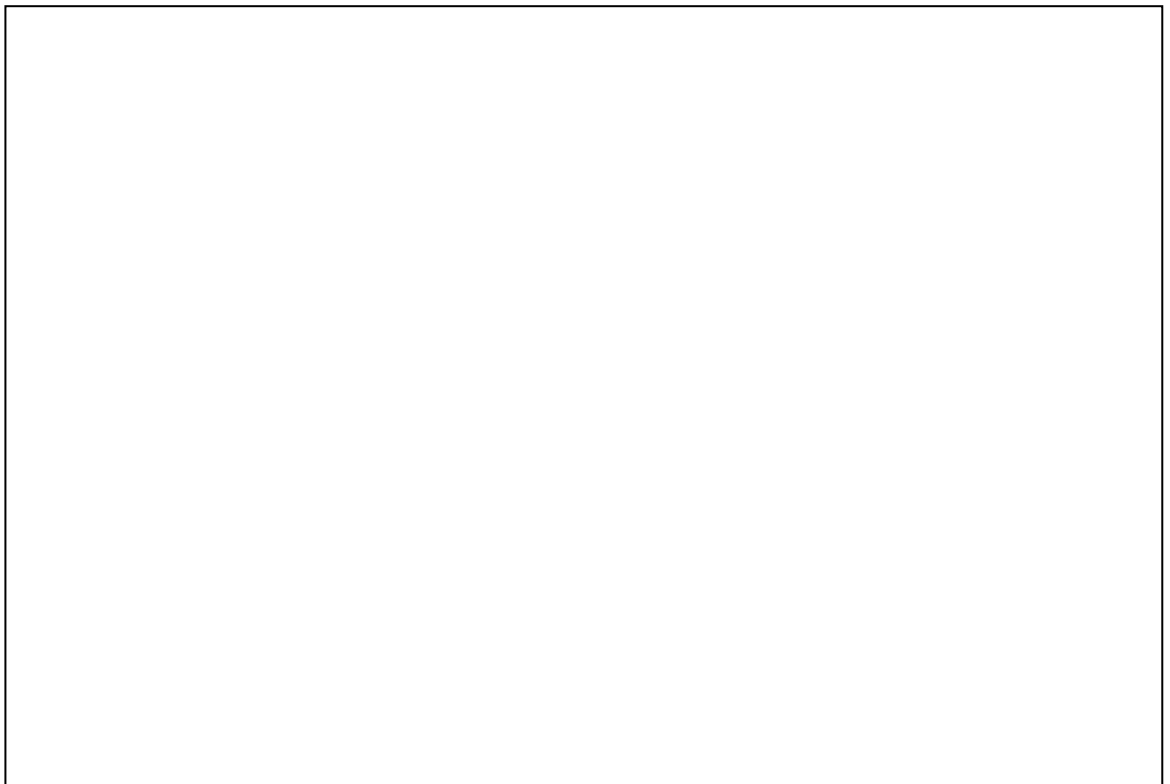
”Oppilaskunnan nimi on _____:n lukion oppilaskunta. Oppilaskunnan kotipaikka on _____:n kunta/kaupunki, ja sen kieli on suomi; kuitenkin siten, että oppilaskunnan kokouksissa keskusteluun voi osallistua muillakin kielillä. Oppilaskunnan ilmoitus- ja pöytäkirjakieli on suomi.”

”Nimeksi ehdotettiin Keudan oppilaskunta. Kotipaikka on Järvenpää.”

”Opiskelijakunnan nimi on Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opiskelijakunta, Pyro. Opiskelijakunnan kotipaikka on Joensuu ja toimialueena Pohjois-Karjala.”

”Kuntayhtymän nimi on Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä. Sen kotipaikka on Järvenpään kaupunki ja jäsenkunnat ovat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo ja Tuusula.”

Sääntöesitys 1§

Keudan oppilaskunnan perustamis- ja 1. yleiskokouksen esityslista

Aika: Tiistai 27.1.2009 kello 13.00

Paikka: Keuda Järvenpää, Wärtsiläkatu 7, Studio

Kokouksen laji: Kevätkokous

Kokouksen koollekutsuja: Erja Kärnä, opiskelija-asioiden päällikkö

Osanottajat: Kaikki Keudan yksiköiden opiskelijat

- 1) Kokouksen avaus, Hannu Heikkilä, kuntayhtymän johtaja
- 2) Yleiskokouksen kokousvirkaileijoiden valinta
 - a) puheenjohtaja
 - b) sihteeri
 - c) pöytäkirjan tarkastajat
 - d) äänten laskijat
- 3) Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 4) Kokouksen esityslista
- 5) Oppilaskunnan nimestä päättäminen
- 6) Oppilaskunnan sääntöjen hyväksyminen (liite 1)
- 7) Oppilaskunnan hallituksen valinta tulevalle toimikaudelle
 - a) puheenjohtajan valinta
 - b) Kirjataan yksiköiden oppilaskuntien nimeämät edustajat hallituksen varsinaisiksi sekä varajäseniksi (henkilökohtaiset varajäsenet) niin, että hallituksen kokoonpano on 5-10 varsinaista ja 5-10 varajäsentä.
 - c) Tilintarkastajien valinta (Kaksi tilintarkastajaa, joista toinen on kuntayhtymän johtajan nimeämä edustaja ja heille varajäsenet.)
- 8) Tulevan toimintakauden toimintasuunnitelma
- 9) Tulevan toimintakauden talousarvio
- 10) muut asiat
- 11) Kokouksen päättäminen

**KEUDAN OPPILASKUNTA KUOMA
SÄÄNNÖT**

Nämä ovat Keudan oppilaskunta Kuoman säännöt, jotka on tehty Yhdistyslain 503/89 mukaisesti.

Sisältö

1§	Nimi, kotipaikka, jäsenkunnat ja kieli.....	3
2§	Tarkoitus.....	3
3§	Toimintatavat.....	3
4§	Jäsenet ja jäsenmaksut.....	3
5 §	Yleiskokous.....	3
6 §	Yleiskokouksen asiat.....	4
7§	Keudan oppilaskunnan hallitus.....	4
8§	Hallituksen jäsenen erottaminen.....	5
9§	Sääntöjen muuttaminen ja toiminnan lopettaminen.....	5
10§	Sääntöjen voimaantulo.....	5

1§ Nimi, kotipaikka, jäsenkunnat ja kieli

Oppilaskunnan nimi on Keudan oppilaskunta Kuoma ja sen kotipaikka on Järvenpään kaupunki. Jäsenkuntina oppilaskunnassa ovat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo ja Tuusula. Oppilaskunnan kieli on suomi.

2§ Tarkoitus

Keudan oppilaskunnan tehtävänä on:

1. edistää Keudan toimipisteiden oppilaskuntien yhteistyötä
2. valvoa ja toteuttaa ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (630/98) toteutumista Keudassa
3. ajaa Keudan toimipisteiden oppilaskuntien etuja ja noudattaa niiden tahtoa
4. edustaa Keudan toimipisteiden oppilaskuntia kaikissa mahdollisissa toimitelmissä ja yhteistyöryhmissä sekä tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja opistoa koskeissa asioissa
5. vastata Keudan oppilaskunnan tehtävien toteutumisesta.

3§ Toimintatavat

Keudan oppilaskunta toteuttaa

- järjestökoulutusta jäsenistölleen
- kokouksia (yleiskokoukset, hallituksen kokoukset ja mahdolliset muut kokoukset)
- tempauksia ja teemapäiviä oppilaskunnan vetovoiman lisäämiseksi
- tiedotusta Keudan oppilaskunnan toiminnasta ja esille nostamista asioista
- tarvittaessa varainkeruuta toimintansa ylläpitämiseksi (lahjoitukset, avustukset tai muu varainkeruu), siten ettei oppilaskunta tavoittele liiketaloudellista voittoa.

4§ Jäsenet ja jäsenmaksut

Kaikki Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän opiskelijat ovat itseoikeutetusti jäseniä yksiköiden oppilaskunnissa. Keudan oppilaskunnan jäseniä ovat kaikki yksiköiden oppilaskuntien hallitusten varsinaiset ja varajäsenet, myös Sipoon Enterin oppilaskunnan hallituksen varsinaiset ja varajäsenet. Oppilaskunnan jäseniltä ei peritä jäsenmaksua.

5§ Yleiskokous

Oppilaskunnan kevätkokous pidetään tammi-helmikuun aikana. Tarvittaessa voidaan kutsua kokoon ylimääräinen yleiskokous. Kutsusta yleiskokoukseen ilmoitetaan opiskelijaintra-Kermitin sivuilla vähintään 14 päivää ennen kokousta. Oppilaskunnan yleiskokous on laillinen ja päätösvaltainen, mikäli se on kutsuttu koolle näiden sääntöjen edellyttämällä tavalla ja paikalla on vähintään kymmenen (10) jäsentä. Päätökset kokouksessa tehdään yksinkertaisella ääntenemmistöllä.

6 § Yleiskokouksen asiat

Kevätkokouksessa käsitellään tilinpäätös ja toimintakertomus, päätetään tilintarkastajien lausunnon perusteella tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tili- ja vastuuvelvoille. Hyväksytään seuraavan toimintakauden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä käsitellään mahdolliset muut asiat.

Kokouksessa valitaan puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja sekä kaksi tilintarkastajaa, joista toinen on kuntayhtymän johtajan nimeämä edustaja ja heille varajäsenet. Kirjataan yksiköiden oppilaskuntien nimeämät edustajat hallituksen varsinaisiksi sekä varajäseniksi (henkilökohtaiset varajäsenet) niin, että hallituksen kokoonpano on 5-10 varsinaista ja 5-10 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää kevätkokousten välisen ajan. Suositeltavaa olisi, että yksiköiden puheenjohtajat olisivat varsinaisia jäseniä ja varapuheenjohtajat varajäseniä. Kolmannen vuoden opiskelijat, jotka ovat erovuoroisia, voivat olla läsnä hallituksen kokouksissa loppukevään ajan. (Keväällä valmistuvia opiskelijoita ei olisi hyvä valita oppilaskunnan hallitukseen, sillä toimikauteen tulee sitoutua kalenterivuodeksi kerrallaan, ja valmistunut opiskelija ei ole enää oppilaskunnan jäsen, eikä näin ollen voi toimia hallituksessakaan.) Jos hallitukseen valitaan keväällä valmistuva opiskelija, on syksyllä hänen tilallaan varajäsen.

7 § Keudan oppilaskunnan hallitus

Oppilaskunnan johto

- ylin päätösvalta kuuluu yleiskokoukselle
- yleiskokousten välillä toimintaa johtaa yleiskokouksen valitsema hallitus
- toimeenpanovalta on hallituksella.

Jäsenet

- hallituksen kokoonpanoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä hallituksen keskuudestaan valitsevat muut tarvittavat toimihenkilöt (sihteeri, rahastonhoitaja, tiedotusvastaava).

Toimikausi

- Hallituksen toimikausi on kevätkokousten välinen aika.

Kokoukset

- hallitus päättää kokoontumisajoistaan
- kokouskutsu on nähtävissä viikkoa ennen kokousta sähköpostissa ja Kermit-opiskelijaintrassa.

Päätösvaltaisuus

- oppilaskunnan hallitus on päätösvaltainen jos vähintään kolme (3) hallituksen jäsentä on läsnä.

Läsnäolo ja puheoikeus

- Opiskelija-asioiden päälliköllä on läsnäolo- ja puheoikeus oppilaskunnan hallituksen kokouksissa. Opiskelija-asioiden päällikköä voidaan kuitenkin pyytää poistumaan kokouksesta

yksittäisten asiakohtien käsittelyn ajaksi, mikäli hallitus katsoo käsiteltävän asian luonteen sitä vaativan.

Hallituksen tehtävät

- puheenjohtaja kutsuu hallituksen koolle
- johtaa oppilaskunnan toimintaa
- valmistelee yleiskokouksissa käsiteltävät asiat ja kutsuu yleiskokouksen koolle
- päättää varainhankinnasta ja -käytöstä
- vastaa omaisuuden käytöstä
- pitää yhteyttä yhteistyötahoihin
- toimittaa hallituksen kokousten tarkastetut pöytäkirjat viipymättä oppilaskunnan nähtäville Kermitiin
- muut mahdolliset tehtävät.

Nimenkirjoittajat

Oppilaskunnan nimenkirjoittajina toimivat oppilaskunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri, aina kaksi yhdessä.

8§ Hallituksen jäsenen erottaminen

Oppilaskunnan hallituksen jäsen voidaan erottaa, jos hän toimii sääntöjen vastaisesti tai vahingoittaa oppilaskuntaa. Erotettavalle on annettava mahdollisuus esittää oma näkemyksensä asiasta ennen erottamispäätöstä. Yli puolet hallituksen jäsenistä tulee puoltaa erottamista. Oppilaskunnan hallituksen jäsen voi itse erota tehtävästään hyvin perustein hallituksen suostumuksella.

9§ Sääntöjen muuttaminen ja toiminnan lopettaminen

Oppilaskunnan hallituksessa noudatetaan yhdistyslakia soveltuvin osin. Sääntöjä voidaan muuttaa jäsenten yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Ehdotuksen sääntöjen muuttamisesta/uusista aiheista voi tehdä oppilaskunnan jäsen.

Oppilaskunnan lopettamisesta tulee päättää yleiskokouksessa. Mikäli oppilaskunta lakkautetaan, sen jäljelle jääneet varat on jaettava jäsenoppilaskuntien kesken tai yhteisesti päätettävään kohteeseen.

10§ Sääntöjen voimaantulo

Oppilaskunnan yleiskokous hyväksyy oppilaskunnan säännöt ja tarvittaessa muuttaa niitä. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän hallitus vahvistaa säännöt kokouksessaan, jonka jälkeen säännöt astuvat voimaan.

Nämä säännöt on hyväksytty 27.1.2009, Keudan oppilaskunta Kuoman yleiskokouksessa ja vahvistettu 12.2.2009, Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymän yhtymähallituksessa.

Keudan oppilaskunta Kuoman toimintasuunnitelma vuodelle 2009

1. Hallituksen yleinen toiminta

Hallitus käynnistää Keudan oppilaskunnan toimintaa mm. tutustumalla muiden vastaavien oppilaskuntien toimintaan kuten esim. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opiskelijakuntatoimintaan. Oppilaskunta pyrkii lakisääteisenä elimenä parantamaan kouluviihtyvyyttä, opiskelijoiden asemaa ja edistämään yksiköiden oppilaskuntien yhteistoimintaa. Hallitus sitoutuu yleiskokouksessa tehtyihin päätöksiin ja pyrkii toteuttamaan tehtyjä linjauksia.

2. Edunvalvonta

Oppilaskunta pyrkii vaikuttamaan kaikkiin opiskelijoita koskeviin päätöksiin. Hallitus edustaa oppilaskuntaa erilaisissa Keudan kehittämistiimeissä ja -ryhmissä, mihin oppilaskunnalle annetaan mahdollisuus osallistua. Näissä tiimeissä ja ryhmissä hallituksen jäsenet tuovat esille oppilaskunnan mielipiteen. Hallitus aloittaa yhteistyön kuntayhtymän johtajan ja johtoryhmän kanssa, ja sitoutuu edunvalvontatoiminnassaan yleiskokouksen antamiin linjoihin.

3. Tapahtumien järjestäminen

Oppilaskunta järjestää vuoden aikana yksiköiden oppilaskuntien hallituksille mm. oppilaskunnan toimintaa edistävää koulutusta ja yhteistyötä. Syksyllä pyritään järjestämään Keudan opiskelijoille syyskarnevaalit opintojen alkamisen kunniaksi. Toimintakauden aikana kehitetään toimintaa ja mietitään muita mahdollisia tapahtumia.

4. Talous

Varsinaista rahankeruuta ei hallitus tällä toimintakaudella välttämättä tee. Toiminnan menot pyritään kattamaan Keudan avustuksella. Teemme talousjohtajalle tämän toimintasuunnitelman liitteeksi talousarvion ja pyydämme Keudaa avustamaan toimintamme talousarvion summalla.

Keudan oppilaskunta Kuoman talousarvio vuodelle 2009

Menot:

kopiointi / mainoskulut	150 €
hallituksen jäsenten tutustumis-/opintomatka	2000 €
kokoustarjoilukulut	450 €
<u>koulutustilaisuudet</u>	<u>400 €</u>
Menot yhteensä	3000 €

Suunniteltujen karnevaalien osalta jokainen oppilaslaitos vastaa itse kustannuksistaan.

Tulot:

<u>Anotaan toiminnan kustannuksia Keudalta</u>	<u>3000 €</u>
Tulot yhteensä	3000 €

Keudan yhteinen oppilas- kunta nimettiin Kuomaksi

28.01.2009 4:00 Keski-Uusimaa

Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keudan yhteisen oppilaskunnan perustamiskokouksessa tiistaina puheenjohtajaksi valittiin **Joonas Koivula**. Koivula on 20-vuotias ja opiskelee Keuda Tuusulan Kirkkotien yksikössä nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajaksi.

Kokouksessa oppilaskunnalle valittiin myös hallitus. Myös oppilaskunnan säännöt sekä ensimmäisen toimintasuunnitelma vahvistettiin. Oppilaskunnan nimeksi tuli Keudan oppilaskunta Kuoma.

”Keuda haluaa aktivoida oppilaskunta-toimintaa ja parantaa oppilaskuntien välistä yhteistyötä ja ideoiden vaihtoa.

Oppilaskunnan perustamisen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille entistä parempi mahdollisuus vaikuttaa Keudan toimintaan, jotta oppilaitoksesta tulisi opiskelijoidensa näköinen.

Samalla halutaan aktivoida oppilaskuntatoimintaa ja parantaa yksiköiden omien oppilaskuntien välistä yhteistyötä ja ideoiden vaihtoa. Oppilaskunta on yhteinen koko opiskelijakunnalle, niin nuorille kuin aikuisopiskelijoillekin.

Oppilaskunnan hallitus edustaa oppilaskuntaa Keudan kehittämis- ym. työryhmissä ja järjestää oppilaskunnalle erilaisia tapahtumia ja koulutusta.

Hallitukseen valittiin Koivulan lisäksi Miika Hellman (varajäsen Aki Nurmisto), Iira Kari (varajäsen Meri Kittelä), Lari Koistinaho (varajäsen Henri Lavinto), Sheila Virkkunen (varajäsen Stina Suomela) ja Meki Ikonen (varajäsen Hanna-Leena Laakso) sekä Koivulan varajäseneksi Karoliina Tuominen. Hallituksen ja puheenjohtajan toimikausi on kalenterivuosi.

Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keuda tarjoaa ammatillista koulutusta kaikilla koulutusaloilla Keski-Uudenmaan alueella.

Keudaan kuuluu kymmenen koulutusyksikköä kuudessa eri kunnassa sekä oppisopimuskampus.

Opiskelijoita on yhteensä yli 5000.